

FF 5047

ALAPÍTVÁ 1951

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGBBEN MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA

LV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM | 2014. DECEMBER

**SZAKMAI
NORMÁK**

6 Gál Mihály
a közmédiáról

**ÁTADÁS-
ÁTVÉTEL**

22 Beszélgetés
Óze Áronnal

SÖTÉT ÜGYEK

25 FIFA és
a korrupció

2014. NOVEMBER • 48. hét

24

Emma

HÉTFŐ

25

Katalin, Katinka, Katrin

KEDD

26

Virág

SZER

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1

2

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1

2

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1

2

Halasztott Véleményezési Rendszer

Halasztás?

2014. NOVEMBER

27

Stefánia

PÉNTEK

29

Taksony, Brenda

SZOB

FOTÓ: TÖRÖK ANNA

STAN

Rövidhírek

▲ SÜLE ANDRÁS

ÚJ DÉKÁNOK

A Közgazdaságtudományi Karon Szakadát László, a Mikroökonómia Tanszék egyetemi docense november 15-től, a Kertészettudományi Karon Dr. Hegedűs Attila, a Genetika és Növénynevelés Tanszék egyetemi tanára december 1-jétől látja el a dékáni feladatokat. A kari vezetők kinevezéséről Dr. Rostoványi Zsolt rektor döntött a Szenátus javaslata alapján.

NEMZETKÖZI SIKER

A StudyPortals hetvenezer egyetemista részvételével készült felmérésben a Budapesti Corvinus Egyetem 9,5 feletti

pontszámmal kiváló minősítést nyert el a hallgatói elégedettség tekintetében. A BCE mellett a Szegedi Tudományegyetem és huszonhat másik külföldi intézmény tudott csak ilyen jó eredményt elérni. Az Európai Bizottság által is támogatott portál negyven ország több mint ezer egyetemét vizsgálva jutott erre az eredményre.

HAZAI SIKER

A november 27-én megjelent Heti Válasz felsőoktatással foglalkozó melléklete szerint egyetemünk a társadalomtudományokban, az informatikában és az agrárképzésben is élen jár, a gazdaságtudományok területén pedig a második. A HVG Diploma

2015 című kiadványa a hallgatói kiválóságban első helyen értékelte egyetemünket, oktatói szempontból azonban csak a 19. pozíciót szereztük meg. Mindkét újság úgy gondolta, hogy több szak esetében a Corvinus a legjobb választás a továbbtanulás szempontjából.

EGYÉNI SIKER

A F fiatal Kutatók Szimpóziumának (FIKUSZ) első díját nyerte el Kovács Attila, az Agrárközgazdasági és Vidékfejlesztési tanszék PhD hallgatója. A november 14-én, az Óbudai Egyetem Keleti Károly Gazdasági Kar által szervezett konferencián egyetemünk doktor aspiránsa az Európai Parlament politikai hálózatáról tartott

angol nyelvű előadást, a 2013-as közös agrárpolitikai reformon keresztül elemezte azt.

CSAPATSIKER

Egyetemünk tanulóiból álló négyfős csapat szerezte meg az első helyet a finnországi Aalto és a dél-koreai Yonsei egyetem közös nemzetközi esettanulmány versenyén. A Molnár Zsófia, Karácsony Tamás, Zentai Szidónia és Gergely Bence fémjelzte alakulatnak a Neste Oil növekedési stratégiáját kellett kidolgozniuk. A megmérettetésre a Strategic International Management kurzuson készülhettek fel a hallgatók, amelyet a Vezetés és Stratégia Tanszék négy egykori diákjának közreműködésével indított újra.

A kerekasztal(ok) tudósai

▲ MUHEL EMESE

November 19-től vette kezdetét a Magatartástudományi és Kommunikációelméleti Intézet a legnépszerűbb őszi programja, Komm7. A három szakmai programot felölelő eseménysorozat rengeteg hallgató érdeklődését felkeltette.

Az első kerekasztal-beszélgetés a válságkommunikációról szólt, konkrét témáját az év eleji gólyatáborbotrány adta. A meghívott vendégek – többek között – arra a kérdésre keresték a választ, hogy sérülhet-e az egyetem imázsa, és levakarhatja-e magáról valaha az ELTE a „megeőrszokolós egyetem” jelzőt. A kialakult konszenzus szerint a stigma csak rövid távon maradhat az intézményen a jó válságkezelésnek köszönhetően. Perlaky-Papp József krízisstratéga azért hozzátette, hogy az egyetem ugyan pontosan tájékoztatta a közvéleményt, de nem elég gyorsan. Dr. Fábri György, az ELTE kommunikációért és közkapcsolatokért felelős főigazgatója vitakozott ezzel, de hangsúlyozta, az intézmény számára nem a hírnév megtartása volt a fő cél, hanem hallgatóinak védelme.

A program a nyilvános diplomáciáról szóló kerekasztal-beszélgetéssel folytatódott, amely rendkívül népszerűnek bizonyult – a C 107-es terem megtelt, szinte a plafonról csüngtek az érdeklődők. A jó hangulatú diskurzusból megtudhattuk, hogy a diplomácia ezen új formája még alakulóban van. Alapvetően arra szolgál, hogy a klasszikus, tisztviselők között, zárt ajtók mögött folyó politika helyett a nyilvánosságot szólítsa meg. Ez nemcsak szakmai kapcsolatokkal, de szimbolikus üzenetekkel is célt érhet:

FOTÓ: METZLER, VIKTÓRIA

ilyen volt például az amerikai gesztus a magyarok felé, amikor a '70-es években visszakaptuk a Szent Koronát. A beszélgetés egyik alapvető kérdésére, hogy a klasszikus diplomácia kiegészítéséről vagy egy újfajta propagandáról van-e szó, Tom Norring, Dánia magyarországi nagykövete viccesen csak annyit mondott, „ha én csinálom, akkor nyilvános diplomácia, ha mások, akkor propaganda”.

A programsorozatot csütörtökön a FashionEVE zárta. A négy kerekasztal-beszélgetésből álló előadás is népszerűnek bizonyult, rengeteg lelkes érdeklődő vett részt az előadásokon. A meghívott vendégek többek között olyan témákat vitattak meg, mint az újmédia szerepe a divat világában vagy a vizualitás hatása a test- és önképére. Az egyes témákban a szakértők segítségével áshattuk bele magunkat a divat összetett világába, így például Abodi Dóra divattervező, Szűcs Péter, az InStyle magazin főszerkesztője és Zsólyomi Norbert divatfotós is hozzájárult ahhoz, hogy új szemmel nézzünk erre az önkifejezési formára.

A rendezvények remek alkalmat adtak arra, hogy a vizsgaidőszak előtt utoljára kicsit kiközzünk az egyetemi hajtásból, és hogy érdeklődési területünk szerint merüljünk el a kommunikáció egy-egy speciális területén.

Diplomaták álruhájában

▲ KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

November 7–9. között az International Diplomatic Students Association delegációja ellátogatott az Oxfordban megrendezett nemzetközi ENSZ modellező konferenciára (OxiMUN). Az IDSA már többször is képviseltette magát hasonló „Model United Nations” (MUN) konferenciákon, és mint minden alkalommal, a résztvevők most is csodálatos tapasztalatokkal térhettek haza. Az Egyesült Királyság már önmagában sok kultúra és nemzetiség otthona, viszont az ötven különböző ország delegációi között az ember azt sem tudta, hogy milyen nyelven beszélnek körülötte.

A konferencia lényege, hogy a legkülönbözőbb egyetemisták a világ egy adott pontján összegyűlve az ENSZ szakosított szervein belül megtárgyalják napjaink legegységesebb globális problémáit. A harmadik nap végén közös munkájuk gyümölcseként megpróbálnak előállni egy megoldási javaslattal, ami a nemzetközi közösség érdekeit szolgálhatja, persze csak a modellezés keretei között.

Egyénileg azt tudom mondani, hogy büszke vagyok arra, hogy tagja lehettem ennek a delegációnak, ami Rác Gábor személyében egy „Best Delegate” címet is hazahozott. Szép emlékek és új barátságok övezték ezt az utat, habár megállapítottuk, hogy a konferenciának nagyobb volt a füstje, mint a lángja.

FOTÓ: OXIMUN

Bizakodva várhatjuk a jövőt

▲ SÜLE ANDRÁS

„Az elmúlt évek legkiemelkedőbb sikere az egyetem megmaradása” – kezdte beszámolóját Dr. Rostoványi Zsolt rektor Dr. Pavlik Livia, a frissen kinevezett kancellár asszonnyal tartott közös összoldozói értekezleten. A november 17-én, mindkét campuson megtartott tájékoztató intézményünk vezetője hangsúlyozta: az elmúlt évek támadásait kiállta az egyetem. Reményét fejezte ki, hogy a feldarabolásról szóló pletykáknak vége szakad.

Posztívumként számolt be arról, hogy a korábbi zárolások és a költségvetési támogatás csökkenő mértéke ellenére mára gyakorlatilag nincsen adósságállománya a Corvinusnak.

Külön kiemelte, hogy a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (Kehi) vizsgálata kapcsán a sajátban megfogalmazott negatív megállapítások jelentős része megalapozatlan. Elmondta: az egyetem 35–40 oldalas dokumentumban reagált a Kehi tervzetére. „A végleges jelentés azonban nem készült el azóta” – fűzte hozzá.

A rektor szerint egyetemünk továbbra is jó hírnek örvend a diákok körében, amelyet a jelentkezők száma és a HVG összeállításának hallgatói kiváltságban elért első helye is bizonyít. Intézményünk vezetője úgy látja, hogy a külső környezet is értékeli a Corvinust: ezt jelzik a prominens díszdoktorok (mint például Ban Ki-moon ENSZ-főtítár vagy José Manuel Barroso, az Európai Bizottság leköszönő elnöke), az itt megrendezett konferenciák (pl. a Visegrádi Egyetemi Szövetség közgyűlése), illetve a kiépített stratégiai partneri kapcsolatok. Utóbbinál kiemelte, hogy a Földművelésügyi (a korábbi Vidékfejlesztési) Minisztériummal, a Nemzetgazdasági Minisztériummal és a Nemzeti Cégtárral született már

együttműködési megállapodások, a Külgazdasági és Külügyminisztériummal pedig előkészülőben van egy. A fenntartói bizalmat abban is tetten érhetőnek tartja, hogy a kancellárt az egyetemen belülről nevezte ki a kormány.

Dr. Rostoványi Zsolt a végén felvázolta a közvetlenül előttünk álló kihívásokat. Egyrészt meg kell fogalmazni az új szervezeti és működési szabályzatot, amely a kancelláriarendszert is tartalmazza. Másrészt javítani kell az oktatói kiváltságokhoz kapcsolódó értéket, amely a kényeseres nyugdíjazások miatt csökkent. Intézményünk vezetője reményét fejezte ki, hogy az életpályamodell a felsőoktatásra is átvetik. „Van rá ígéret” – fogalmazott.

A kancellár asszony is elengedhetetlennek tartotta, hogy az önmegvalósítás mellett pénzzel is járjon az egyetemen való tanítás, de szerinte így is „büszkén mondjuk, hogy a Corvinus egyetem oktatói vagyunk”. Dr. Pavlik Livia az egyetem gazdasági hátteréről is beszélt. Szerinte idén egy „szép, nyugodt évet tudunk zárni”, és ledolgoztuk a 2013-as évben kifizetetlenül maradt tételeket, melyek közül az egyik legnagyobbak a személyi kiadásokat nevezte. A dolgozói létszám 1413 főről 1209 főre csökkent két év alatt, így az előirányzat szerint lehetőség lenne 59 ember felvételére. A kancellár asszony úgy véli, fontos előre meghatározni, hogy mely szervezeti egységekhez érkezhessen a többletmunka. Optimistán tekintett a jövő felé, úgy látja, az állami támogatás legalább olyan aránya juthat egyetemünknek, mint tavaly – közölte. Egy feltett kérdésre válaszolva elmondta, bizonyos jogköreit szeretné átruházni, például a munkáltatói jog egy részét biztosan delegálni fogja.

Herbária-ária

▲ DENGYEL DÓRA

Egyetemünk Gyógy- és Aromanövény Tanszéke is részt vett a gyógynövényeket, kultúrát és helyi értéket egyesítő és fellendítő „Traditional and wild project”-ben. A 2011-től 2014-ig tartó nemzetközi munkafolyamat elsősorban a herbáriák mindennapi használatának és értékeinek köztudatba való visszaemelésére irányult, különös tekintettel az alapanyaggyűjtés segítésére. A megvalósítás mögött szóló érv az a felismerés volt, mely szerint az adott régiókban a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatása (roma kisebbség, nők, idősök), valamint jövedelemkiegészítési lehetősége is fokozatosan csökkenhet, amennyiben nem élesztik fel ezt az egyébként igen hasznos tradíciót. A projekt idén lezárult; eredményei között megtalálhatjuk hat régió szociális

Traditional and wild

és gazdasági hátterének elemzésére az etnobotanikai értékelést, a vadon termő növényekből készült termékek piaci helyzetének felmérését és a termékfejlesztés lehetőségeinek kimunkálását is. A kutatás munkatársai fényt derítettek arra, hogy valójában a saját felhasználásra gyűjtött gyógynövényeknek nyilvánvaló előnye mellett még költségcsökkentő, valamint közösség- és kultúramegőrző szerepe is van.

Corvinusos díszdoktor Passauban

▲ PEKOLI MIKLÓS

Az idén huszonkettedik évét író Német Nyelvű Gazdálkodástudományi Képzési Központ (DSG) vezetőjét, dr. Simon Juditot november 26-án díszdoktorává avatta a passauai egyetem. Az oklevél-átadó ünnepségen Martin Spann és Jochen Wilhelm méltatták a professzor asszonyt, aki két évtizede rendkívül elkötelezett a DSG-program iránt, 1997 óta pedig a központ igazgatója is. A kitüntető intézménnyel húszonhá-

rom éve folyamatos kapcsolatban áll, kiemelkedő kutatói és oktatói munkássága mellett ez is hozzájárult a magas rangú elismeréshez. Az eseményen egyetemünket az újdonsült díszdoktoron kívül dr. Görög Mihály fejlesztési rektorhelyettes, dr. Zoltayné dr. Paprika Zita, a Gazdálkodástudományi Kar dékánja, illetve a DSG program néhány munkatársa képviselte. Dr. Simon Judit oktatási-kutatási területe a marketingkutatás és a fogyasztói magatartás, a Corvinuson a német nyelvű képzésen kívül a Marketing és Média Intézet igazgatója is.

Hanyag vezetés – Átkozott deviza

▲ KLUBERT DÓRA

A KDSZ – Közgazdászok a közpolitikában diákszervezet november 18-i kiemelt programjának keretében Surányi György, volt MNB-igazgató, egyetemünk tanára számolt be a magyar társadalmat érintő súlyos devizaügyi problémáról. Előadásában ismertette a kialakult helyzet előzményeit, a hibás gazdasági döntések meghozatalának következményeit, a folyamatban részt

vevő szereplők felelősségvállalásának szükségességét és a lehetséges megoldásokat.

Eszerint Magyarországon a devizahitelezés sajátos formát öltött. Amikor egy jogszabály-módosítással lehetőséget adtak a devizajövedelemmel nem rendelkezők számára, hogy külföldi pénznemben hitelhez jussanak, a magas hazai kamatkörnyezetben rengetegen éltek a kitűnőnek tűnő konstrukciókkal.

A felelősség nagyrészt a nem megfelelő intézkedések és döntések miatt

a kormányzatokat, a Magyar Nemzeti Bankot, valamint a kereskedelmi bankokat terheli. Annak ellenére, hogy több gazdasági előrejelzés figyelmeztetett az infláció növekedésére, a hitelfelvétők nem tájékoztatták megfelelően az árfolyamkockázat vállalásáról, mivel a kereskedelmi bankok sem voltak felkészülve a válság hatására kialakult pénzromlás váratlanul magas szintjére (a svájci frank 2010-re 60%-kal erősödött).

Az ezredfordulót követő időszakban a reálbérek háromszor olyan gyorsan nőttek, mint a termelékenység, a megtakarítások minimálisra csökkentek, az újraelosztás nőtt, az adósság GDP aránya megugrott, valamint az adminisztratív árszabályozás mellett a világgiazi nyersanyag- és élelmiszer-

árak is nőttek. Mindez hosszú távon fenntarthatatlan állapotot eredményezett.

A válság begyűrűzését követően a bankok feltöltötték a devizatartalékaikat, de nem vették figyelembe a hitelállomány devizaszerkezetét, aminek egy nagy része svájci frank alapú volt. A megoldás nem a kellő időben érkezett, a forint leértékelődött, a törlesztőrészek jelentősen megemelkedtek.

Jelenleg a terhek nagy részét a bankokra hárították, aminek következtében a jövőben számottevően csökken majd a saját tőkék nagysága. Surányi szerint a kérdés az, hogy egy fejlődő ország milyen ütemben képes növekedni egy meggyengített bankrendszer mellett.

Havi belpol

Vida és Orbán is
tolmácsot szeretne kérni

▲ KELEMEN LUCI

Ha majd lecseng a kilitási botrány, és a Vida-sztori a hírportálok nyitóoldalairól a korrupciós évkönyvekbe kerül, rá fogunk jönni, hogy az elhíresült tolmácskerős videó kontextus nélkül is rendkívül vicces. Jelenleg azonban nem lehet a jobboldal Falus-átdolgozását elválasztani az egyre dagadó diplomáciai kalamajkjától.

Félreértés ne essék: a nemzetközi politika világában az ilyenfajta kilitás nagyjából olyan horderejű, mintha az egyszeri oktató állon vágná rosszul felelő hallgatóját. Sokat hallgattuk, hogy Brüsszel nem Moszkva – néha azt is, hogy Moszkva nem Brüsszel –, de lassan mindenki számára kezd leesni a slusszpoén: Washington céljait és eszköztárát tekintve el sem helyezhető ezen a spektrumon.

Nem véletlen a kormány tanácsatlansága a probléma kezelését illetően. A kommunikáció tekintetében egyébként igencsak kompetens társaság

voltaképpen saját maga borította ki a bilit: a Fidesz-közeli Napi Gazdaságnak köszönhetően került az egész téma a figyelem középpontjába, majd a NAV-elnök által kavart médiaforgószél és a kormányközeli szereplők egymásnak ellentmondó megnyilvánulásai porgették tovább a sztorit.

Az internetes örökzöldek közé akkor került be Vida Ildikó, amikor a HírTV stábjá felvette, ahogy előzetes időpont-egyeztetés nélkül megjelenik az amerikai követségen. Goodfriend felbukkanásakor ugyanis kiderült, hogy nem tud angolul. Ez önmagában is kínos, de még csak tolmácsot sem hozott magával, ezért a tervezett találkozó tragikomédiába fulladt.

Szimbolikus a pillanat: szó szerint és igazából átvitt értelemben sem értik az USA által használt nyelvet. Lett légyen kommunikációs fából vaskarika vagy valódi tájékozatlanság, reakciójuk újra és újra kimerült abban, hogy elbagatellizálják a problémát. Bizonyítékokat követelnek – holott az amerikai törvényeknek megfelelően a kilitás okát ebben a formában nem

kötelesek kiadni, majd a miniszterelnök „fecniként” aposztrofálja a lépést magyarázó dokumentumot. Érdemes megjegyezni, hogy csak azután hozták nyilvánosságra az iratot, amikor egy ellenzéki politikus beszámolt a létezéséről.

Ezek a húzások azonban elsősorban az itthoni közönségnek szólnak – hogy az IMF, a hitelminősítő intézetek és Brüsszel után újabb „külső” ellenfelet húzzanak elő a cilinderből. Sziijártó Péter eredménytelen utazása azonban már árulkodóbb, ami a tanácsatlanságot illeti. A már-már impotens(en transzparens) EU-val szemben Washington tapasztalt pókerjátékosként nem árulja el, mit tart

még a kezében: ezért nehéz érdemi reakciót adni.

Legyen bármekkora a keleti nyitás, az USA teljes elidegenítése nem lehet célja a mindenkori magyar kormányoknak. Az Index értesülései szerint Izrael mintájára próbálják agresszív kommunikációval kezelni az Egyesült Államokkal kialakult konfliktushelyzetet: kíváncsi vagyok, mikor esik le nekik, hogy Magyarország eszköztára csöppet kevésbé potens. Ugyanez vonatkozik az amerikai igényekre és lehetőségekre is. A kérdés már csak az, hogy mikor próbálkozik majd meg a magyar diplomácia a Monty Python Dirty Hungarian Phrasebookja helyett egy másik szótárral.

Egyszer fent, egyszer lent

▲ KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Nem is oly messze, a szomszédos Romániában november 2-án került sor az ötévente esedékes elnökválasztásra. Mivel senkinek sem sikerült abszolút többséget szereznie, a második fordulóban a két legtöbb szavazatot kapott jelölt neve került a szavazólapra: a szász etnikumú Klaus Johannis és a román Victor Pontaé.

A szociáldemokrata Ponta az első fordulót a voksok 40,44%-ával nyerte meg, 10%-kal beelőzve ellenfelét, viszont az igazi kampány csak ezután következett. Nem sok esélyt jósoltak Johannisnak, akinek két hete volt az eredmény megfordítására. Mégis sikerült Nagyszében egykori polgármesterének a második fordulóban a szavazatok 54,43%-át elnyernie. De mik is voltak a befolyásoló tényezők, amik Ponta bukásához vezettek?

Egyrészt szerepet játszott a visszafelé elsülő egyházi kampányfogása. A jelenlegi miniszterelnök etnikumának és vallásosságának hangsúlyozásával próbálta megnyerni a választókat, amelyhez az ortodox egyház készsége-

sen asszisztált. Polgárok ezrei kaptak szórólapokat és borítékokat, hogy szavazzanak rá, mert ő az egyetlen, aki a román és az ortodox értékeket meg tudja védeni. Ezzel Johannishoz üldözött magától azokat, akik korábban nem szavaztak egyikükre sem, de úgy érezték, a vallásnak nincsen helye a politikában.

Másrészt komoly hatása volt a külföldön élő románok szavazásával kapcsolatos kérdés megoldatlanságának. Az előző két külügyminiszter azért mondott le, mert nem tudták megoldani az ezzel kapcsolatos problémát, és a miniszterelnök Ponta sem tette meg a kellően hatékony lépéseket a külföldi románok szavazati jogának érvényesítése érdekében. Ez végül oda vezetett, hogy a hárommillió kinn dolgozóból körülbelül 180 000 volt képtelen élni a szavazati jogával, de az elégedetlenség az otthoniak voksolását is Johannishoz kedvezően befolyásolta.

Így nyerhetett a Keresztény-liberális Szövetség jelöltje, akinek győzelmében nem sokan hittek. A tényeket szemlélve arra következtethetünk, hogy sokan mondhatni Ponta ellen és nem rá szavaztak, de ennek Johannis nem is örülhetett volna jobban.

Ferenc pápa két tűz között

▲ SÜLE ANDRÁS

Idén is mozgalmas éve volt az egyházfőnek: kiátkozta a maffiózókat, tovább küzdött az egyház tagjai által elkövetett szexuális visszaélések ellen, és még az Európai Unió embert szem elől tévesztő bürokráciáját is kritizálta. Mégis talán az októberre összehívott rendkívüli, családdal foglalkozó szinóduson történtek a legfontosabb események. A püspökök gyűlésén szóba került több kényes téma, mint például a házasságukat felbontók vagy a melegek egyházon belüli megítélése. A záródokumentumban azonban nem fogadták el kétharmados többséggel a Szentatya által támogatott megengedőbb hangvételű szövegtervezetet, amely áldozni engedte volna az elváltakat és a homoszexuálisok birtokában lévő „ajándékok és minőségek”-ről is említést tett volna.

A tradicionalisták már korábban is többször kritizálták Ferenc pápát – a progresszív oldal érthető dicsérete mellett – a kérdésekhez való hozzáállása miatt. Mindkét oldal és az egyházfő is igyekszik hangsúlyozni, hogy semmi sem változott, és nem is fog változni a tanításokban.

Egyes kommentátorok az erről szóló nyilatkozatok mennyiségét pont

a közelgő változás jeleként értékelik. Más elemzők egy egyházzsakadást látnak kirajzolódni, ennek alátámasztására pedig gyakran idéznek Pell püspök szentbeszédéből: „Ferenc pápa a 266. pápa és a történelem látott már 37 hamis vagy antipapát.”

Annyi bizonyos, hogy az ausztrál egyházi vezetők mellett másoknak sem feltétlenül tetszik az új irány. Az afrikai, az ázsiai és az óceániai püspökök például úgy érzik, hogy nem fogadhatnak el semmiféle engedményt az elváltakkal szemben, hiszen akkor nem tudnak hatásosan küzdeni a régiójukat érintő poligámia ellen. A homoszexuálisokkal szembeni befogadó hangnem ellen pedig főként az amerikai Raymond Burke és a német Gerhard Müller püspök, a Hittani Kongregáció vezetője állt ki. Látható, hogy Ferenc pápának óvatosan kell egyensúlyoznia a különböző nézetek között, ha reformot akar.

Egyelőre nem tudni, lesz-e változás a Vatikán családót érintő hitelveit illetően, és ha igen, hogyan érintheti mindez az egyház egészét. Az viszont árulkodó lehet, hogy a katolikus egyseget képviselő Ferenc pápa novemberben már a férfi és nő közti házasság alapját képező komplementarista nézőpontot hangsúlyozta.

„A netadó csupán nyitánya volt egy eddig nem látott elégedetlenségi halmaznak”

▲ SÜLE ANDRÁS

Az internetadó tízezreket vitt az utcára, és ez a tömeg egyre gyakrabban hallatja a hangját. Az újonnan erőre kapott ellenzéki szerveződések előtt álló kihívásokról beszélgettem Horváth Dorka PhD-hallgatóval, aki az internetes politikai mozgalmakat kutatja a Társadalmi Kommunikáció Doktori Iskolában.

A netadó elleni demonstrációra egy korábban apolitikus réteg is elment. Úgy tűnik, a siker egy tünteteshullámot indított el.

Azért ütött ekkorát a tervezet, mert ma az internet egy mindenki életére hatással lévő terület. Nem csupán egy munka- vagy kommunikációs eszköz, hanem tulajdonképpen a köldökzsinórunk a világhoz. Bár a szónokok beszédéből nem ez derült ki, az emberek nem azért mentek az utcára, mert nem akarják a következő vizitdíjat kifizetni, hanem úgy érezték, hogy az utolsó szabad levegőt is elszívják előlük. Maga az úgy csupán a gyújtópontja volt egy óriási

elégedetlenségi halmaznak. Azért gyűrűzhetett tovább, mert a tüntetők szembeütköztek azzal, hogy nincsenek egyedül. Kialakult az emberek fejében egy olyan – lehet, hogy furán hangzó – dolog, hogy tüntetni, az utcára menni menő.

Több szervező is hangoztatta, hogy szeretnék, ha ügyközpontú mozgalmak jönnének létre. Miért választhatják ezt a formát egy nagy ernyőszerű szervezet létrehozása helyett?

Magyarországon a kettő eddigi legnagyobb online szerveződéssel – a Milla és a netadós közösség – mindig valami ellen tüntetett. Könnyű ma hazánkban nem mondani, de az a fő kérdés, az lenne valamit sikeressé, ha megtalálná az utca népe azt a legkisebb közös többszöröst, amire lelkesen igent mondanának. Ez már politikai szerveződést jelentene.

Nagyon nehéz a jelen politikai helyzetben egy zászló alá rendeződni, de mégis ezzel lehetne valóban eredményes egy ilyen megmozdulás, ha érdekközösségként, célok és eszmarendszerek védelmében indulnának el az utcán vagy akár szervezetként.

Akkor nincs alapja a „pártnélküli ellenzék” víziójának?

Amennyiben megreked az ellenzéki, vágyaiban hasonló közösség, akik tudják, mit nem szeretnének, de nincs jövőképük, akkor ez el fog halni. A valódi politikai siker elérésére az a lehetőségük, hogy egy alternatívát kínálnak. Ehhez arcok, véleményvezérek kellenek. Most ezek hiányoznak a mozgalmakból.

Fontos akkor, hogy Gulyás Balázs, Nemes Balázs és Várady Zsolt több tüntetésen is felszólt?

Szerintem nagyon kevesen emlékeznek ezekre a nevekre a tüntetők

közül. Nyilván egy jó beszéd komoly retorikai felkészültséget igényel, rendkívül nehéz megírni, és hatásosan elmondani. A közelmúlt tüntetéseim még egyetlen alkalommal sem hangozott el színvonalas szónoklat.

Szükség van akkor új arcokra?

Mindenképp. Kérdés, honnan jöhet egy olyan személy, aki képes ezt a nagyon heterogén közeget összehozni. Amíg ilyen rettenetesen kínos dolog ma Magyarországon politizálni, addig nem tudni, ki lesz az, aki ki mer majd állni, és elég felkészült, tájékozott, ambiciózus és kitartó lesz.

Politikai spanyolviasz

▲ HALKÓ PETRA

Fenekestül felfordult Spanyolországban a politikai színtér. Alig néhány hónapja kezdte meg működését egy újabb radikális párt, a Podemos, amikor az EP választásokon a „veteránokon” is túlmutató sikert aratott: több mint egymillió szavazatot zsebelt be. Vajon mi állhat a hirtelen jött népszerűség mögött?

A párt alapzatát egy igen sokszínű csapat képzi, akik között megfordul kerekesszékekhez kötött kutató, vállalkozó és egyetemi tanár is, így széleskörűen képesek felkarolni az olyan kérdéseket, mint a fogyatékos vagy a bevándorlás. Vezetőjük, Pablo Iglesias mindig

higgadt, karizmatikus és kiváló szónoki képességekkel rendelkezik. Ígéretes beszédeivel és fiatalos fellépésével sikerült megnyernie szinte a társadalom egészét. Azonban, ami igazán sok vizet hajt a Podemos malmára, az a baloldal tehetlensége, hiszen az országban jelenleg a gazdasági versenyképességét leszámítva minden az egébe szókött – értve ez alatt az államadósságot, a munkanélküliségi rátát és a korrupciót.

Ilyen helyzetben a társadalom reményt veszve kapaszkodik minden olyasfajta ígéretbe, amelyben kiutat lát. Felmerül a kérdés: mikor jön el az a korszak, amikor ígéretet tesznek a politikai ígéretet követelmény nélküliségének megszüntetésével kapcsolatban?

P PROFESSION.HU

Építsd már most a jövődet!

Lájkold a facebook-on a „pályakezdő Profession” oldalt, kövesd gyakornoki és pályakezdő állásainkat!

Álláskereséssel és szakmai kérdésekkel kapcsolatban keresd **Csabai Tündét** a Profession.hu Student Ambassadorját a Budapesti Corvinus Egyetemen, vagy az **csabai.tunde@ydc.hu** email címen!

PROFESSION.HU

„A köztvé híradója ellentmond a szakma normáinak” – interjú Gálik Mihály médiakutatóval

▲ SÜLE ANDRÁS

Egyre furcsább dolgokat produkál az állami pénzben dúskáló közmédia. Nem elég, hogy a Vida Ildikó kitiltásáról szóló riportot az adás végén mutatták be, ahol általában az állatkertes sztorik kapnak helyet; legutóbb már a szerkesztőség saját véleménye is megjelent a tényközlésre hivatott Híradóban. Vajon az ilyen szokatlan szerkesztési gyakorlat tényleg szakmai hibának számít? Miért kell tömörked pénz fordítani a Médiaszolgáltatást Támogató- és Vagyonkezelő Alapra? Ezekkel a kérdésekkel indultam neki a beszélgetésnek Gálik Mihállyal, a Budapesti Corvinus Egyetem tanárával, neves médiakutatóval.

Mit szól az M1 Híradójában közölt „publicisztikához”?

Őszintén meglepődtem rajta. Tizennégy évig voltam újságíró, a Kádár-korszak végén. Ilyet azonban már a nyolcvanas évek végén sem írt senki, talán csak a kivételezett helyzetben lévő, a hatalom nyílt támaszána számító kollégáink. Az ügyben nem foglalnék állást, hogy tételesen a közszolgálati híradóba való-e vagy sem – viszont maga az a negyvennégy másodperc és annak tartalma mindenféle újságírói értékrenddel szembemegy. Védhetetlen, mert nem mondja meg, kit támad, csupán általánosságban beszél.

A szakmai körökben etalonként emlegetett BBC-nél ilyenkor mi történe?

Szokták mondani, hogy ha a BBC-t áttelepítik Magyarországra, akkor két éven belül ugyanolyan lenne, mint a Magyar Televízió. Egy egészen más kultúrában, egy teljesen más történelmi és intézményi háttérrel rendelkező rádióknak és televízióknak nem lehet a normáit egy az egyben átvinni. Ott el sem hangozhatnak ilyen, hiszen nem a szerkesztői, hanem már a reggeli lapindító értekezleten elbukna egy ilyen ötlet – a termelési folyamat egyszerűen kirostálná.

A magyar közmédiára vonatkozó Közzolgálati Kódex mit ír elő ilyen esetben?

A Közzolgálati Kódex különböző pontjain lehet fogódzókat találni. Az előírások nyilván értelmezést igényelnek: lehet, sőt biztos, hogy az értelmezésem különbözik a Híradó felelős szerkesztőjének értelmezésétől. Idézném a célt, és nézzük meg, hogy megvalósulni látszik-e vagy sem: „A közzolgálati médiaszolgáltatás törekszik: a médiaszakmai innovációra, a szakmai színvonal folyamatos emelésére, a magas etikai mérce alkalmazására a médiaszolgáltatásban.”

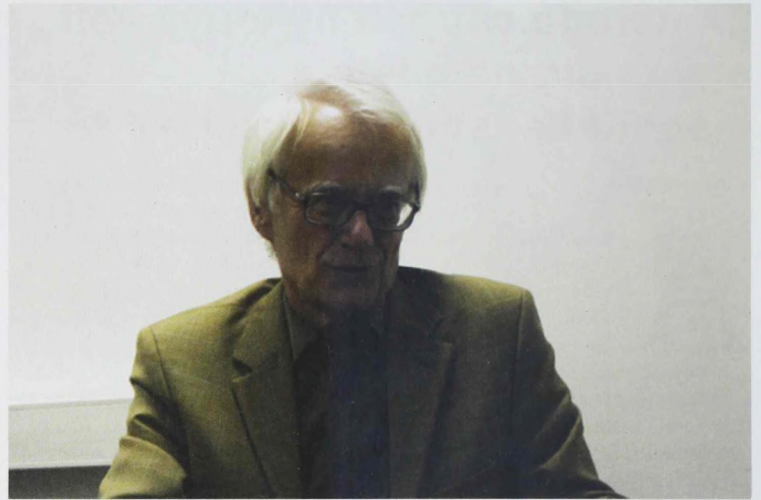
A szóban forgó híradórészlet nekem szakmai színvonalat nem jelent, és nemhogy magas, de semmilyen etikai mércét nem üt meg. Véleményem szerint a műsorészlet megsértette a Közzolgálati Kódexet, de ezt az álláspontot nyilván nem osztja a felelős szerkesztő, mert ha osztaná, akkor nem engedte volna adásba.

Nincsen olyan szakmai szervezet Magyarországon, amely egy ilyen esetben érdemben állást tudna foglalni, amelynek hatása is lenne?

Olyan szervezet létezik, amely állást tudna foglalni – olyan, amelynek hatása is lenne, nincs. A médiatörvény rendelkezése szerint a közzolgálati szervezetek működését ellenőrzi egy úgynevezett Közzolgálati Testület, amely elviekben gyakorolja a társadalmi felügyeletet. Ennek kell megítélni, hogy a közzolgálati szervezetek működése megfelel-e a törvényben megfogalmazott célrendszernek. Nem tudok róla, hogy kifogás érkezett volna részükről.

Más kritikák is érték a köztvé. Például a közelmúltban azért, mert a Vida Ildikó kitiltásáról szóló hírt a Híradó végére rakták.

Ez az ottani szerkesztő hírérték-felfogásához kapcsolódik, ami nem egyezik meg az enyémmel, hisz a választott sorrendet szakmai nonszensznek tartom. Általában mélyen

demokratikus gyökerű országokban létezik az újságíró-társadalomban egy konszenzus arról, mi a hírérték. Nyilván ott sem ugyanabban a sorrendben adja le A, B, C irányultságú orgánum a híreket, de az elképzelhetetlen, hogyha van mondjuk tizenhat darab anyag, akkor ezt a tizennegyedik helyre sorolják. Mert nem történt semmi aznap! Ha a marslakók leszálltak volna, és bementek volna a Parlamentbe, persze, hogy az lett volna az első számú hír, és Vida Ildikónak sajnos meg kellett volna elégednie a második hellyel. Ez tudomásunk szerint nem történt meg, hadat sem üzentünk senkinek, mi sem kaptunk hadüzenetet egy külső hatalomtól – ergo semmiféle olyan esemény nem történt, amelynek a hírértéke fontosabb lenne a néző normális értékrendje szerint. Szerintem az ottani szerkesztő hibát követett el, hogy a vélt vagy valós nyomásnak engedve így döntött. Nekem, mint állampolgárnak, ez nem tetszik, de szerencsére nem kötelező nézni a Híradót. Nem veszek tudomást ennek az orgánumnak a létéről – már amennyire ezt tanárként megtehetem.

Mégsem lehet figyelmen kívül hagyni a közmédiát, hiszen egyre nő a költségvetése: idén 77,9 milliárd forintot költenek el, jövőre pedig ez a szám már 80,5 milliárd lesz.

Amennyit az állami költségvetésből kap, az nagyjából 70 milliárd forint, a többi pedig egyéb típusú bevétel. Valóban iszonytatóan nagy összegről rendelkezhetnek. Csak viszonyításul: ez nagyjából akkora összeg, mint amit a 2014. évre érvényes költségvetési törvény a közgyűjtemények, a művészeti intézmények és a Magyar Tudományos Akadémia intézményrendszerének támogatására együttvéve fordított. S hogy kicsit haza is beszéljek, az egyetemek és főiskolák állami támogatására 2014-re 136,7 milliárd forint volt az előirányzat. A közmédia jól

láthatóan igencsak ki van stafirozva. Joggal érheti az a kritika a kormányzatot, hogy az értékrendje, már ami a közpénz elosztását illeti, nem egyezik meg a miénkkel. Adózó állampolgárként nemcsak egy kibic vagyok, hanem fenntartó is. Úgy gondolom, hogy igenis van jogunk beleszólni, és akinek nem tetszik a mostani gyakorlat, az nem egy hőzöngő valaki, hanem úgy érzi, a pénzéért nem azt kapja, amit elvárhatna.

Miért megy ennyi pénz a közmédiába, amikor így is nagyobb a működési költsége, mint a két kereskedelmi csatornának együttvéve?

Egyrészt a közönségvonzó jogok megszerzése rendkívül költséges. Kérdés például, indokolt-e, hogy a közmédia stábjá végigutazza a világot a Forma-1 közvetítésére, és megvegye a méregdrága közvetítési jogot. Fogyasztóként úgy gondolom, hogy az így kapott érték nincs arányban a költséggel. Másrészt a saját tartalmak legyártása is drága. Gyakorlatilag tokkal-vonóval nagyobb a közmédia állami támogatása, mint a magyar televízióipar többi részének tartalomgyártása. Az, hogy ehhez képest elég saját tartalmat gyárt le vagy nem eleget, megítélés dolga. Készülvén erre a beszélgetésre megnéztem az e heti TV-műsort, hogy mennyi saját tartalom van az M1-en mondjuk az RTL Klub-hoz vagy a TV2-höz viszonyítva. Merem állítani, hogy látványosan nincs több. De lehet, törölhetném a „látványos” jelzőt. Tehát nem kirívó a közmédia tartalomgyártási tevékenysége, az önmagában nem indokolná az összegeket – hacsak nem túlárzva készítik a tartalmakat, mert nincs az a piaci prés rajtuk, mint a kereskedelmi médiaszolgáltatókon.

Mit kell ez alatt érteni?

Amikor az RTL Klub menedzsermentje dönt arról, hogy milyen tartalmat fog készíttetni, akkor meg-

nézi, mennyibe kerül, illetve milyen közönséget vonz, hiszen a nézők után fizetnek a reklámozók. Tehát alaposan megvizsgálja a várható bevételi oldalt is. Ha veszteséges a műsor, akkor a producerét ki lehet rúgni. Túl jó állások ezek, hogy az ember csak úgy, hobbiból elkezdjen tartalmat gyártatgatni, ráadásul az ilyen ötletek át se mennének a belső döntési mechanizmusokon. Egy nagyvállalatban rendkívül kemény szűrők vannak. A műsorgyártásért, illetve -beszerzésért felelős MTVA-nál, úgy tűnik, ilyenek nincsenek, és következmények sincsenek – kivéve talán az olyan hatalmas bukásokat, mint a Marslakók sorozat volt.

2012-ben kezdett sugározni a Dankó Rádió, tavaly az M3, jövőre pedig jön az M4 Sport. Ha alacsony a nézettség, akkor miért terjeszkedhet a közmédia?

Azt mondhatjuk, hogy már teljesen szabadon rendelkeznek a közpénzek felett. Az Európai Bizottság a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozásában tett ajánlásában tételesen benne van, hogy előtanulmányokkal kell indokolniuk tevékenységük bővítését. Elvárás, hogy ha terjeszkedsz, közpénzt használj

fel: bizonyítsd be, hogy a közpénzt hatékonyan költöd el a létező elemzési technikák szerint. Érvelhetünk amellett, hogy nem jók a létező elemzési technikák, de az minimum vitatható, hogy úgy jobb döntés születik, ha semmilyen költség-haszn elemzés nincs, vagy ha van is, nem tudunk róla, nem tudjuk megnézni.

A reklámadó bevezetése jelenthet versenyelőnyt a közmédiának?

A közmédia működése szempontjából a reklámbevételek marginálisak, míg egy kereskedelmi televízió esetén ez a költségvetés minimum 70–80%-át teszi ki. Elképzelhető, hogy a lecsökkenő bevételek miatt csökken a nagy kereskedelmi televíziók nézettsége, hisz kevesebbet tudnak majd a saját gyártásra és a közönségvonzó játékos jogokra költeni, de azt nem hiszem, hogy az emberek tőlük a közmédia csatornáira fognak vándorolni.

A reklámadó legfelső – RTL Klubra vonatkozó – sávját a napokban akarják megemelni, ennek milyen hatása lesz?

Biztosra veszem, hogy végül majd az Európai Bíróságon beperlik a magyar államot, és úgy vélem, hogy egy ilyen peren az ország csak veszíthet.

Persze ez három év, hátha addig tönkremennek. Nem fognak. Ha ezzel az ágyúval az RTL Klubra lőnek, akkor a csatorna lehet, fájdalmas veszteségeket szenved el, de egy óriási médiabirodalom 1%-áról van szó, amely nem szeretné, ha egy kis ország kis piacán példát statuálnának vele, mert akkor hátha elszemtelenednek mások a nagyobb piacokon. A végső tulajdonos, a Bertelsmann-alapítvány nincs olyan kényszerhelyzetben, hogy ne tudjon várni 4–5 évet, amíg ez megoldódik.

A reklámadó bevezetése óta az RTL Híradóban jelentősen megnőtt a közéleti tartalom. Ráadásul a programigazgató Kolosi Péter a média2.0 meet-upján azt mondta, olyan közönséget is elérnek, akik korábban egyáltalán nem néztek hírműsort. Mindeközben az M1 Híradója nem marginalizálódik még jobban azzal, hogy a korábban már tárgyalt unortodox hírszerkesztési elveket alkalmazzák?

Az M1 Híradó rendelkezik egy olyan stabil táborral, akik azt szeretnék hallani, amiben ők hisznek. Létezik egy pszichológiai jelenség – amit műsorszerkesztésnél is figyelembe kell venni –, a kognitív disszonancia: mindenkinek van egy világlépe és

szertné, ha időről időre megerősítene azt a média. Szerintem azoknak, akik az M1 Híradót nézik, megfelel ez a szerkesztés. Ezt akarják hallani – hogy őket elnyomják, támadják, az országot elárulják, az amerikaiak szórakoznak velünk. Minden más talán leperget róluk.

Akkor a közmédia mindig ilyen marad nálunk?

Nem marad mindig ilyen, vannak jobb periódusok és rosszabbak. Például a Magyar Rádió Such György – egy elismert jobboldali, konzervatív, Fidesz-alapító tag – elnöksége (2006-2010) alatt kifejezetten jól ment, színvonalas hírműsorokat adtak. Ha valaki elismeri, hogy mi a hírérték és hagyják, hogy elismerje, akkor lehet jó köztétvé csinálni. Ehhez azonban olyan embernek kell lenni, akinek az értékítélete tükrözi a szakmáét. De az is baj, hogy Magyarországon nincs közös szakmai értékrend. Ugyan még nem találkoztam olyan újságíróval, aki szerint a Vida Ildikóról szóló hírt a Híradó végére kellett volna rakni... Azt el kell ismerni, hogy a mi kultúránkban mindig közelebb lesz a köztétvé ahhoz, aki a pénzt osztja, tehát az éppen hatalmon lévők. Az még nem is tragédia, ha közelebb van, csak a mérték lehetne más.

G19 kontra G1, avagy Putyin meg a többiek

▲ KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Sok visszhangot kapott az egy hónapja megrendezett G20-as találkozó, ahol sok más komoly téma mellett szó esett az ukrainai konfliktusról is. A világsajtó megosztott, a nyugati lapok Putyin izolációjáról és megfélemlítéséről beszélnek, míg az inkább Kreml-párti újságok az egekig magasztalják az orosz kormányfőt bátorsága és határozottsága miatt. Mindkét oldal vádolható elfogultsággal és részrehajlással, de ezzel nem jutunk közelebb a tények feltáráshoz.

Hiába hozott eredményt a G20-as találkozó, a hírek nem erről szóltak, hanem arról, hogy a jelenlévő vezetők többsége erőteljesen felszólalt Oroszország ukrainai tevékenységei ellen. Egységesen követelték, hogy Putyin mihamarabb szüntesse be a kelet-ukrainai szakadár támogatását. Ugyan ez a téma nem volt napirendre tűzve, mégis a kelletnél több idő jutott rá. Egyesek szerint az orosz kormányfő

érezhetően elszigetelődött a csúcstalálkozón. Látva, hogy mindenki őt támadta, és még az ebédnél sem ültek le vele egy asztalhoz, Putyin fáradtságra és a hosszú repülőútra hivatkozva a találkozó vége előtt búcsút mondott, amely jól kifejezheti a „G19” nyomásának erejét.

Másik oldalról viszont az orosz sajtó becsüli Putyint, hogy elég bátor volt, és bemelegkedett az „oroszlan barlangjába”, kiállta a határozottság próbáját, és érvényesíteni tudta nemzeti érdekeit. Arról pedig, hogy a kormányfő hamarabb távozott volna a találkozóról, máshogy vélekednek. Az ő álláspontjuk szerint Putyin minden egyes tervezett megbeszélésen részt vett, és miután lezárultak a tárgyalások, távozott, ami helyell-közélebb igaz is. Szemükben az elnök erősen lépett fel, amit arrafelé nagyon tisztelnek és nagyra tartanak. Emellett kiemelik, hogy Putyin sem habozott kritizálni az orosz bankokat szankcionáló európai lépéseket és ennek kontraproduktív hatását – ugyanis a pénzintézetek

FORRÁS: TASAP

büntetését nemcsak az orosz gazdaság sínyli, hanem az ukrán is. Bármennyire is megromlott a két ország viszonya, Ukrajna még mindig nagymértékben függ keleti szomszédjának tőkétől.

David Cameron brit kormányfő azt nyilatkozta, hogy további szankciókra számíthat Moszkva, amennyiben folytatja Ukrajna destabilizációját. Ezeknek a lépéseknek ugyan megvan az ára, viszont Barack Obama amerikai elnök szerint szükségesek is.

A világ tehát tulajdonképpen tetlenül áll a történések fölött. Putyin

ugyan sok kritikát kapott, de a Forbes szerint még mindig ő bír az egyik legnagyobb hatalommal a világon, és a jelen történések is ezt igazolják. A kérdés viszont még mindig nyitott: vajon Putyin tényleg félelmében menekült el, vagy csupán meguntta személye szapulását, miután már elvégezte a dolgát. De fel lehet tenni azt a kérdést is, hogy a G20 valóban nemese érdekeket képvisel, és a világ javát tartja szem előtt, vagy ez is csak a Nyugat egy újabb eszköze, hogy érvényesítse akaratát.

Lásd más szemszögből a világot, és értsd meg a lényegét!

Ez a két kiragadott szlogen az EVK Szakkollégium múltjából leír mindent, amit a szakkollégiumi létről tudni érdemes, és amiért meg is éri ezt választani.

Egyetemistaként kitarul a világ, hirtelen megannyi lehetőséget látunk magunk előtt, és néha nehézkes eldönteni, hogy melyik irányba is induljunk el. Minden lehetőséget alaposan, egyedül kiértékelni hosszadalmas;

a legbiztosabbra úgy mehetünk, ha spekulációk helyett a tapasztalatok vezérelnek minket.

A segítség önmagunk és képességeink teszteléséhez, fejlesztéséhez szerencsére adott: az EVK Szakkollégium egy olyan autonóm szervezet, ahol a színvonalas szakmai programok, a szervezet irányításában való aktív részvétel, de még a társaság is teret ad annak, hogy különböző területeken teszteld magad, és értékes tapasztalatokat gyűjts.

Az EVK Szakkollégium 1990-es alapítása óta olyan diákok irányításával működik, akik többet szeretnének kapni és tanulni az egyetemi évek alatt, mint egy átlagos egyetemista. Így a szakkollégium célja és missziója az lett, hogy széles látókörrel bíró, a saját területükön kiemelkedő tudással rendelkező szakembereket képezzenek, akik kilépve a munkaerőpiacra hatékonyabb, logikusabb, önállóbb és felkészültebb munkavállalókká válnak.

Mindehhez egy speciális gyakorlati képzéssel járulunk hozzá, tréningek, kurzusok, céges együttműködések keretében. Mindezt az alapokon túl a mindenkori tagság formálja, lehetőséget adva, hogy a számukra érdekes területeken mélyedhessenek el. A szervezet felépítése hasonlít a vállalatok felépítésére, hiszen itt is olyan

egységek vannak jelen az irányításban, mint a marketing vagy a pénzügy, ezzel is biztosítva, hogy a tagok minden szintet és területet kipróbálva fejlesztesék készségeiket.

A szakmai fejlődés mellett az EVK Szakkollégiumban egy ambiciózus, nyitott és jó fej társaságot is találsz, az itt eltöltött évek pedig garantáltak a legemlékezetesebb élményeket, a legjobb sztorikat és az életre szóló barátságokat adják majd.

Keress fel minket bátran bármilyen kérdéssel, vagy nézelődj a honlapunkon, esetleg a Facebook oldalunkon, ahol a legfrissebb eseményekkel/történetekkel várunk.

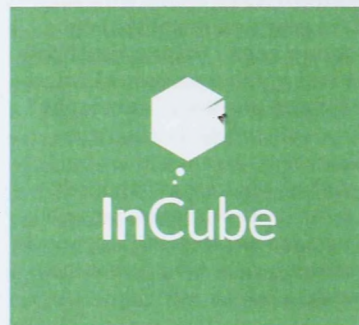
Azt viszont semmiképp se feledd: lásd más szemszögből a világot, és értsd meg a lényegét!

InCube

Szeptembertől egy új, vállalkozásfókuszú diákkör is elkezdte a működését a Közgázón. Célunk, hogy közösségként működve összefogjuk azokat a hallgatókat, akik érdeklődnek e téma iránt, legyen szó már vállalkozókról vagy a jövőben vállalkozni vágyókról.

Habár rengeteg diákszervezet és szakkollégium működik az egyetem falain belül, nem túlzás azt állítani, hogy jelenleg az inCube az egyetlen, amely az említett szakmai profillal büszkélkedhet.

A szervezet működésének részét képezi a félévente megrendezendő, bárki által látogatható, nyílt előadások szervezése. Ezek az eseményeken sikeres hazai vállalkozók osztják meg tapasztalataikat, ismereteiket. A csoport tagjai számára belső, gyakorlati tudást elmélyítő, kurzusként tartott csoportos szemináriumokat biztosítunk. Ezek a kurzusokon az említett projekt indításához és fenntartásához szükséges tudás elmélyítése kap kiemelt figyelmet. Szeretnénk minden tagunknak kézzelfogható ismereteket nyújtani, amelyekkel eredményesen lehet érvényesülni egy cég alapításakor és menedzselésekor. Hangsúlyosan

fontosnak tartjuk a hazai közéletben elcsépelet vállalkozó szó eredeti jelentését visszaállítani egyetemünk diákjainak segítségével. Közösséget és tudásközpontot építünk, amely céljaink szerint későbbi vállalkozások születését is elősegítheti.

Főbb értékeink közé tartozik a szakmaiság, a fenntarthatóság és az etikus vállalkozói attitűd.

Jelenleg is tervezés alatt áll egyik legfontosabb programunk, egy vállalkozás-keltesítő, amely legkésőbb a következő félévtől elindul az egyetemen. A projekt célja és feladata egy tető alá hozni az ötleteket, a megvalósítókat, a finanszírozókat és az irányítókat.

Keress minket az incube.official@gmail.com e-mail címen, illetve a [facebook.com/incube.official](https://www.facebook.com/incube.official) oldalon, ha felkeltettük érdeklődésed!

Kalandjaim Argentínában

▲ PÁL GERGELY

Pál Gergely vagyok, a Budapesti Corvinus Egyetem nemzetközi gazdálkodás szakának harmadéves hallgatója. Ahogy azt a szakom is jelzi, egész életemben az egyik legfontosabb dolog volt a nemzetköziség megélése, a világ kultúráinak megismerése. Szerencsésnek mondhatom magam, mert idén nyáron az AIESEC hallgatói szervezet segítségével részt vehettem egy külföldi önkéntes programban, és megismerhettem egy számomra korábban ismeretlen kontinent és országot. Július 17-én a foci vébét követően érkeztem meg Argentínába. Egy Córdoba nevű városban laktam, amely Buenos Aires után a második legnagyobb város az országban, fejlettségben azonban messze elmarad a fővárostól. Engem viszont pont a kalandvágy vonzott ide, és a kíváncsiság, hogy megtapasztaljak egy számomra teljesen új élethelyzetet. Kint tartózkodásom során számos kulturális sokkal kellett szembenézni. Többek között beleláhattam a gazdagok és a szegények közötti óriási társadalmi szakadékba, megtapasztaltam a latin-amerikai életritmust és az angol nyelv szinte teljes nélkülözését. Ezek a kihívások mind hozzásegítettek a fejlődéshez és látóköröm szélesítéséhez.

Természetesen rengeteg segítséget kaptam a cordobai AIESEC-irodától. Adtak mellém egy „buddy”-t, aki hat héten keresztül felelős volt értem. Ő

volt az, aki már várt rám érkezésemkor a reptéren, s elkísért a szállásomra. Mindig rendelkezésemre állt, bármire volt is szükségem, és nagyban hozzájárult a beilleszkedésemhez. Rajta kívül az egész kinti AIESEC-et is sikerült megismernem. Olyan volt, mint egy nagy, összetartó család, és minden, hozzám hasonló önkéntes családtagként kezeltek. Rengeteg közös élményem kötődik hozzájuk, és úgy gondolom, sikerült új barátokra lelnem.

Önkéntesként egy non-profit szervezetnél dolgoztam. Ez a szervezet azért jött létre, hogy a társadalom idős tagjait segítse, programokat szervezzen nekik, illetve egészségügyi szolgáltatásokat nyújtson számukra. Az egészet egy doktornő tartja fenn a saját vagyonából, és nagy szüksége van minden segítségre. Én ezt egy rendkívül nemes és önzetlen kezdeményezésnek tartottam, ezért szerettem volna itt önkénteskedni. A feladatom az volt, hogy támogatók keresésével próbáljam fenntarthatóvá tenni az alapítványt, illetve a mindennapokban segítsem a működésüket. Ez utóbbi volt az, amit sokkal jobban élveztem, mint gondoltam volna. Nagy öröm volt számomra, hogy segíthettem másoknak, és rengeteg szeretetet kaptam az otthon lakóitól.

Az AIESEC-es önkéntes program életem legnagyobb kalandja volt, mindenkinek tudom ajánlani, aki szereti a kihívásokat, a váratlan helyzeteket, és szeretne kilépni a komfortzónájából.

FELVÉTELI A TEK-NÉL KEDVES MESTERESEK!

A Társadalomelméleti Kollégium idén is meghirdeti Mesterfelvételijét!

Ha mesterképzésen tanulsz, de még mindig úgy érzed, valami hiányzik az egyetemről, ami a közgazdaságtan, társadalomtudomány, filozófia vagy bármilyen más tudomány kritikai vizsgálata, akkor itt a remek alkalom: december 14-ig, kérdőívünk kitöltésével tudsz jelentkezni a TEK-be.

A kérdőívet megtalálod itt: [facebook.com/tekesek](https://www.facebook.com/tekesek) vagy itt: [tekesek.hu](https://www.tekesek.hu)
Ami még fontos: a felvételi folyamat első lépését jelentő írásbeli kérdőívünkben nem a „jó választ” akarjuk hallani, hanem a véleményedet.
Várjuk jelentkezésed!

Az Erasmus+ programról – mellébeszélés nélkül

▲ GÖMBÖCZ DÓRA

Bizonyára mindenki hallott már az Európai Unió Erasmus programjáról, hiszen az egyetemi tanulmányok alatt a csapból is az folyik, hogy mennyi előnye van a külföldi képzési, illetve szakmai gyakorlati lehetőségek kihasználásának. Mégis miért vonakodnak még sokan az ösztöndíjra való jelentkezéstől?

Hogyan tudok kijönni az Erasmus ösztöndíjból?

Az Erasmus+ program keretében a támogatást országokra lebontva egy-egységitette az Európai Unió, így már nem az egyes egyetemek hatáskörébe tartozik, hogy eldöntsék, ki mennyi pénzt kap: a keretösszeget egy táblázat alapján osztják el a nyertes hallgatók között, melyben az egyes országok arányát és a helyi megélhetési költségeket figyelembe véve találhatók meg a támogatási összegek. Tehát egyszerűen szólva, ha drága országba mész, több pénzt kapsz, ha olcsóbbra, akkor arányosan kevesebbet. Így te magad választhatod ki, hogy mi az, ami neked és a pénztárcádnak a legjobban megfelel. Persze így is előfordulhat, hogy úgy érzed, nem jössz ki a megítélt ösztöndíjból. Ez általában akkor van így, ha szeretnél utazgatni, (és ha már ott vagy, miért ne szeretnél?) bulizni vagy kényelmesebb életvitelt folytatni. Ezért a családi támogatás (vagy ha előtte magad keresel egy kicsit) elengedhetetlen. Általános tapasztalat, hogy a havi kiadások nem lépik túl azt az összeget, amit egyébként az egyetemi éveid alatt

havonta költesz el például kollégiumra, albérletre, utazásra, bérletre stb. Tehát megoldás lehet, ha egy kicsit olcsóbb országot választasz, félreteresz egy kis pénzt, így az ösztöndíjaid ezzel kiegészítve remekül meg tudsz élni!

Mi lesz, ha csúszok?

Gyakori félelem a tanulmányok nem ütemtervszerű befejezése is. Igaz sajnós, hogy a kreditek átvitele és elfogadása még nagyon messze van az egységstől, így előfordulhat, hogy egyes tárgyakat nem tudsz kint elvégezni, vagy a külföldi tárgyakat nem fogadják el itthon. Jó hír, hogy ez ügyben folyamatos egyeztetések folynak, és apró előrelépések állandóan vannak. Természetesen ez az egyes tanárok rugalmasságától és nyitottságától is függ. Bizonyos szakokon azonban nem árt kicsit mérlegelni, és a pontos befejezés helyett kihasználni ezt a lehetőséget, hiszen később csupán elvélve lesz olyan alkalom, amikor a külföldi tapasztalatszerzést viszonylag könnyen elérheted. Nem lehet, hogy megéri fél vagy egy évvel később befejezni az egyetemet, azért cserébe, hogy az önéletrajzodba olyasvalamit írhasz bele, amit a munkaadók is szívesen látnak? Nem kizárólag a kint megszerzett szakmai tudás miatt, hanem azért is, mert ez arra enged következtetni, hogy nemzetközi környezetben is megállod a helyed, tapasztalattal rendelkezel más kultúrákkal való kommunikáció terén, rugalmas vagy, és lehetne még sorolni a személyiségjegyeket, amelyekkel garantáltan gazdagodsz a külföldi utad során. Egy nemrég publikált felmérés szerint egyébként az Erasmuson részt

FOGLALKOZTATÁS ÉS ELŐMENETEL

vevők körében a munkanélküliség aránya öt évvel a diplomázás után 23%-kal alacsonyabb. Ha semmiképp sem szeretnél csúszni, még egy apróságára szeretnél felhívni a figyelmet. Az Erasmus+ program egyik újítása, hogy a tanulmányaid utolsó évében elnyert szakmai gyakorlati ösztöndíjat a diplomázásod után is felhasználhatod. Mit is jelent ez? Fejezd be az egyetemet nyugodtan, diplomázz le, és ha szeretnél egy kis tapasztalatot szerezni az EU finanszírozásával, végezz gyakorlatot külföldön!

Lehet, hogy nem lesz elég a nyelvtudásom?

A nyelvi követelmény általában a középfokú szint, viszont azt, hogy kell-e nyelvvizsga az ösztöndíj elnyeréséhez, a saját egyetemed határozza meg. Van, ahol kizárólag a nyelvvizsgára adnak pontokat. Más, talán kicsit igazságosabb rendszerben nem kérdezik a vizsgáról, hanem mindenkinek egy nyelvi felmérésen kell részt vennie a pályázati eljárás során, így nagyjából egységesen tudják pontosítani a hallgatók nyelvtudását. Ha kimész, rákényszerül az idegen nyelven való kommu-

nikációra, és a kezdeti nehézségek után meglátod, hogy pár hét alatt akár olyan fejlődésen mész keresztül, mintha egy intenzív nyelvtanfolyamon vettél volna részt.

+1 tipp! Hogy találok majd lakást, albérletet?

Akár már most megkeresheted az ESN (Erasmus Student Network) corvinusos szekcióját, és mentorként beleköszölhetsz ebbe a fergeteges életformába. Ez természetesen azért is jó, mert olyan kapcsolatokat szerezhetsz, amelyek ösztöndíjas utad során hasznosak lehetnek számodra. Ezenkívül, ha már megvan az ösztöndíj, felkeresheted a helyi ESN-szekció tagjait, ők is biztosan ellátnak néhány hasznos tanáccsal. Vagy ha szeretnél már kiutazás előtt barátkozni, lakást keresni, egyéb infókhoz jutni, akkor Facebookon keress rá a városra, ahová mész, írd be a tanévet, amikor kiutazol, és azt, hogy Erasmus (pl. Barcelona Erasmus 2015/16).

Ne félj belevágni, biztos, hogy valami jó súl ki belőle, és visszagondolva csak mosolyogsz majd a kiutazás előtti félelmeiden!

Elsős kurzusok a Széchenyiben

Az Elsős Kurzus (EK) különös műfaj, hiszen a heti rendszerességgel tartott összejövetelek célja a „szakmai plusz” nyújtása, ám az egyetemi oktatástól eltérő keretek között. A kurzusalkalmak kis csoportban zajlanak, nincs ZH vagy házi feladat, ehelyett lehetőség nyílik beszélgetésre és közös gondol-

kozásra is. Ez egyben remek alkalom a kollégium és a sziszesek megismerésére is, mivel a kurzusokat a szakkollégium tagjai szervezik és tartják nektek, a szakkollégium iránt érdeklődő, vagy egyszerűen valami többre vágyó egyetemistáknak. A sávok EK-k a kollégium szakmai rendszerének oszloppait szolgáló sávok szellemiségébe engednek betekintést, ezek a

Kormányzati gazdaságtan, a Law and Economics, a Pénzügy és Szociológia kurzusok.

De persze van élet a sávon túl is, a változatosság pedig gyönyörködtet, így a palettát az ismeretbővítő kurzusok színesítik. Ebben a félévben három ilyen közül választhattok: a Közgazdaságtan ma, ahol a résztvevők bepillantást nyerhetnek a közgazdaságtan jelenlegi állásába. A társadalomtudományok és a nemzeti közélet aktualitásokról érdeklődőknek a Világ Aktuál Kurzus lehet érdekes; és végül, de nem utolsó sorban az Alapjogi kurzusunk célja az alapjogok

struktúrájának bemutatása, illetve a megjelölt alapjogokkal kapcsolatos beszélgetés, érvek és ellenérvek ütköztetése. Előképzettséget azonban – a többi kurzushoz hasonlóan – nem igényel.

Ne feledjétek, a félév során bár-mikor lehet csatlakozni, akár egy-két alkalomra is! Keressetek minket bátran online az ek.szisz.hu oldalon és Facebookon! Jelentkezéssel és kérdésekkel kapcsolatban pedig írjatok az ek@szisz.hu-ra!

A SZISZ lehetőség. Él velünk!

International Day

▲ MARIANN TAKÁCS

Colourful balloons, a delicious aroma in the air, cheerful music and the hum of people speaking a variety of different languages. It was International Day at Corvinus again, but this time it was special. We celebrated International Day, World Kitchen and Erasmus Expo on the same day.

First of all, what exactly is Erasmus Expo and why is it so important? Many students long to spend a semester studying abroad, but without any information this remains only a dream. Rules, averages, faculties, deadlines, scholarships, courses, costs; words that sound familiar to any of those who intend to apply for Erasmus+ program, right? So many questions and doubts. Well, that's what Erasmus Expo is meant to handle. It's not only a chance to talk to students who have already participated in the program and to learn more about our dream destinations, but

the different faculties and offices are represented there too.

We, the organizers, tried our best this year to make it as enjoyable as possible, but let's read some of your opinions to see if we did:

"I loved the decorations, I could feel the internationalization in the air. Also, I found it very useful, I met a lot of students who already had experiences in the countries that I am interested in too, and could give me some advice. I got the answer to all of my questions and so the decision making was a lot easier" – said Timea, a Hungarian student who intends to apply for Erasmus this year.

World Kitchen, as usual, was a great success this year as well. Some foreign students let us experience a little taste of their cultures by preparing their most delicious traditional dishes. Let's just say that it didn't take long for all the food to disappear!

"Everything was delicious! I feel like I know a little more about those countries and cultures that were represented at World Kitchen. Especially

Venezuela's food - it was really new to me. That's a country I didn't know a lot about before. Now at least I know they have amazing cuisine."

So we had an international atmosphere, with great food and music, but that was not all. To the foreign students' delight, Corvinus' own traditional Hungarian dance team gave us a great performance, and what's more, we could even learn some moves, and try dancing with them, which was highly appreciated by Silvia too, one of

our foreign students here in Corvinus:

"I was amazed by Hungarian folk dancing - I didn't know it was so much fun. I especially liked it when the dancers involved us in the performance and showed us some steps, so that we could all dance together a little. It was a great experience, thank you!"

We hope you all enjoyed that day and found what you were looking for, whether it was food, cultural diversity or a step that brings you closer to a life changing experience.

A different democracy

▲ JÚLIA VALENTINYI

Hungary: the illiberal democracy. The right-wing government of Fidesz, with Prime Minister Orbán Viktor at its head, has significantly changed the direction of Hungary's foreign policy. The facts say it all: a NATO member agreeing to work with Russia to build the South Stream gas pipeline? Turning from the West to the East can be seen in other moves that the

government makes. The reality is that Orbán is turning against foreign banks and energy companies, by creating custom-made laws. Our prime minister has taken it upon himself to use his supermajority to take actions for what he considers to be "the good of the Hungarian people". Alarm bells have been rung in the US, condemning Orbán's actions.

The New York Times declared, "The government of Prime Minister Viktor Orbán of Hungary is sliding toward authoritarianism and defying the

fundamental values of the European Union — and getting away with it."

This was in reaction to Hungary agreeing to the construction of the South Stream gas pipeline - Russia's perfect alternative route, avoiding the conflict in the Ukraine. Orbán decided to participate in this project, despite the European Union arguing that it goes against EU rules.

To state the obvious, Brussels and Washington aren't finding the growing friendliness between Hungary and Russia too comforting. This past January Orbán already turned heads with his plans for the town of Paks, making a deal with the Russian government to expand Hungary's only nuclear power plant there. It appears that this was only one of the first steps. Hungary, though a member of NATO and the EU, criticises the United States in failing to ultimately resolve the global financial crisis, and instead praises the Chinese and Russian models. Where liberal democracies have failed he hopes to achieve success with an idea of illiberal democracy - though this will not affect the basic rights of freedom the people have.

An apparent turn towards the east has not gone without consequences in the economic sector either. Let us look at the recent draft bill concerning foreign supermarket chains. The bill states that retail chains with an annual

income exceeding €163 million, which don't make a profit in Hungary within two years, must close down. However, the draft doesn't specify what the conditions are for Hungarian retailers. According to the prime minister, as these actions are to protect Hungarian producers from being pushed out of the market, this is understandable. The majority of Hungarian chains, unlike foreign ones, often operate as separate franchises, which allows them to dodge the €163 million threshold. And the government hasn't said how franchises would be treated under this law. Just to clarify, it is quite common for multinational companies to operate at a loss in growing foreign markets for the first couple of years. So basically, in time, Hungary would be rid of all foreign companies and there would be no competition for domestic producers.

Fidesz has won supermajority for the second time and so has a large influence. However America, banning six Hungarian government officials, has stated the reason was to fight against corruption. And one of these was the head of tax authority, Ildikó Vida, which caused quite a stir. At least this scandal prompted Orbán to be more cautious. I only wish I could end on a happier note. But when there is no real opposition to vote for, one doesn't know which way to turn.

FORRÁS: RIA NOVOSTI

South Stream

▲ KRISZTIÁN TÓTH

Since Ukraine lost Crimea, Russia has decided to dodge Ukraine with the South Stream pipeline, which would run under the Black Sea, and through Bulgaria, Serbia, Slovenia and Hungary. The estimated cost has reached \$70 billion, and Bulgaria, Serbia, Hungary, Greece, Slovenia, Austria and Croatia have already authorized its construction. US Diplomat Andre Goodfriend along with other diplomats have warned the Hungarian government about relying on Russia for energy supplies. Last month, Goodfriend said "Diversifying sources is what's important." (Currently, the US does not have Ambassadors in Hungary). Contrary to official US views, energy experts believe that the Hungarian government may reap benefits from shepherding gas to the West. The energy trade would result in financial benefits to the transit countries, and the pipeline would remove legitimate fears of Ukraine's reliability as an energy-transit country. For example in 2006, Russia suspended

gas exports, due to a conflict between Ukrainian state-controlled oil and gas company Naftogaz Ukrainy and Russian national gas supplier Gazprom. Russia claimed that Ukraine was not paying for gas and was diverting it to the European Union from pipelines that crossed the country. Three years later, the second suspension came about because Gazprom refused to conclude a supply contract for 2009 unless Naftogaz paid its accumulated debts for previous gas supplies.

"Hungary will construct the South Stream gas pipeline because it will improve the security of our energy supply," stated Viktor Orbán. He continued, "We do not want to find ourselves in a situation in which Hungary's gas supply is dependent on what happens in Ukraine. Those who are opposed to South Stream today only want to take away our right to energy supply security, but without doing anything in exchange."

In September, Gazprom boss Alexei Miller visited Hungary, after the meeting, Hungary suspended its own shipments of natural gas to Ukraine. Since June, Ukrainian gas

supplies have been from sources other than Russia. It has to rely on European countries supplying it through the back door.

Apart from making a deal on the gas pipeline this spring, Hungary has put the final signatures on a \$14 billion deal to buy nuclear reactors from Russia's Rosatom. There are a lot of concerns about using Russian energy, as Russia could hold European countries hostage to its whims.

What is more, MOL has been considering selling its shares in a Croatian energy firm to Gazprom. The sale would see the Russian company take majority control of this firm, poten-

tially weakening energy security in the region.

Reflecting on this news, a top official of the US State Department Victoria Nuland said: "Even as they reap the benefits of NATO and EU membership, we find leaders in the region who seem to have forgotten the values on which these institutions are based."

Since the crisis began in Ukraine a year ago, Russia finds it difficult to use energy as a stick, but Hungary is showing countries already leaning toward the east that Russian energy can be, if not a stick, then most certainly a tasty carrot.

Europa gegen Putin – Ein Schlagabtausch

▲ RITA JANKOWSKI

Ein aufgedrehter Vladimir Putin allein im Boxing gegen den Rest der Welt. Diese Karikatur kann man auf der Internetseite des „Tagesspiegel“ sehen, eine gelungene Anspielung auf das nicht allzu harmonische G20 Treffen im australischem Brisbane. Putins frühzeitige Abreise

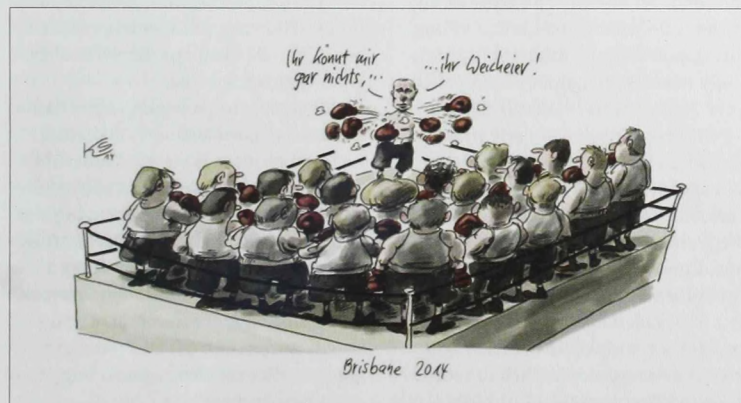
und die ungewöhnlich scharfe Kritik von Angela Merkel an den russischen Kreml-Chef deuten darauf hin, dass die Meinungen bezüglich der Ukraine immer noch sehr auseinander gehen. Die Sanktionen der EU gegen Russland scheinen Putin zwar nicht sonderlich zu berühren, Brüssel und die USA halten jedoch an ihrem Glauben fest, dass die Strafmaßnahmen langfristig Wirkung zeigen werden.

Ein Zielpunkt der Sanktionen sind die Oligarchen des Landes, die es nach Plänen der EU besonders schmerzhaft treffen sollte. Die betroffenen Sektoren sind zum Großteil in den Händen des Putin-Kreises, denen ehemalige Judo-Partner und besonders loyale Freunde angehören. Die zwei Seiten verstehen sich ohne Worte, der elitäre Kreis hält sich aus der Politik heraus und befürwortet alles, was der große Staatschef sagt. Dafür werden die Freunde jährlich um ein paar Millionen reicher und können sich finanziell austoben. Noch stehen sie geschlossen hinter Putin, doch Befürworter der Sanktionen spekulieren, dass „bei Geld die Freundschaft aufhört“.

Fragt sich nur wie hoch die Geldverluste der Oligarchen für so einen Bruch sein müssten und ob nicht die Deutschen diejenigen sein werden, die aus finanziellen Gründen ihre Friedenspfeife für Russland auspacken. Die wirtschaftliche Abhängigkeit von Deutschland basiert auf zwei bedeutenden Elementen; Russland ist der wichtigste Energielieferant der Bundesrepublik, ca. ein Drittel des deutschen Gas- und Ölbedarfs wird aus russischen Lieferungen gedeckt. Der zweite Pfeiler beruht auf die Exporte, die Deutschland

jährlich Richtung Russland schickt, durch seine Nachfrage an Maschinen, Fahrzeugteilen und Elektrotechnik ist Deutschland das zweitwichtigste Lieferland Russlands.

Bei einem Interview im deutschen Fernsehen am 15. November warnte Putin den Westen vor den Folgen der Sanktionen für ihr eigenes Land. Doch eine wirklich neue Information war das für die Länder wahrscheinlich nicht. Von wirtschaftlichen Sanktionen und Embargos sind immer mehr Länder betroffen, dass wird den Entscheidungsträgern klar gewesen sein. Deutschland hat die Folgen schon im August dieses Jahres gespürt, als der Export um über ein Viertel zurückging. Dieser Trend wird sich in den kommenden Monaten mit größter Wahrscheinlichkeit auch fortsetzen. Kritiker der Strafmaßnahmen warnen auch von einer möglichen Gaspreiserhöhung, oder sogar vor einem kompletten Stilllegen der Leitungen. Die Sanktionen sind nicht ohne Risiko und wirtschaftlichen Verlust, aber damit müsse Deutschland und die EU leben. Denn die größte Gefahr des Kontinents wäre eine Verschiebung der Grenzen und der darauffolgende Verlust der Legitimation des Völkerrechts.

KLAUS STUTTMANN

Az egyszerű HR-es jó tanácsai

▲ SÜLE ANDRÁS

Októberben rengetegen jelentkeztek a Közgazdász újságot is készítő Corvinus Hallgatói Média-központ csapatába. A Corvinus Online felelős szerkesztőjeként én is az értékelők között voltam, ezért az összes önéletrajzot, motivációs levelet és próbacikket elolvastam. A szerepcserre kapcsán meglepődve tapasztaltam, hogy a pályázó szemében egyébként apróságoknak látszó hibák bizony nagyobbak tűnnek a felvételiztető asztal másik oldalán.

Felesleges olyan dolgokat felsorolni, mint hogy „jó csapatjátékosnak tartod magad” vagy „kiemelkedő kommunikációs képességed”. Egyrészt a legtöbb esetben mindezek alapelvárások, másrészt mivel mindenki beleírja az önéletrajzába, ezért a második előfordulásuk után én speciel csupán idegesítő zajként tekintek rájuk. Ha azt akarod, hogy felfigyeljenek rád, akkor eredeti tulajdonságokat emelj ki; sőt egyáltalán nem hátrány, ha ez a rész kimarad, és az őszinte bemutatkozásra szorítkozol.

A CV-ből más lényegtelen információkat is ajánlott kihagyni. Senkit sem érdekel az általános iskolád neve, az érettségi átlagod vagy a kedvenc Lady Gaga számod címe. Mindezekkel

feleslegesen rabolod a HR-es idejét, aki így frusztrált lesz, és emiatt esetleg negatívan értékeli majd. Sokkal jobb egy letisztult, csak a fontos adatokat tartalmazó önéletrajz.

Bár a legtöbben kevés hangsúlyt fektetnek rá, mégis kulcskérdés lehet a képválasztás is. A hölgyeknél a látványosra sminkelt arc, illetve a kivágott felső; a férfiaknál a kigyúrt, meztelen felsőtest hangsúlyozása sugallja azt, hogy a jelentkező nem képes vagy nem szeretné a szexualitását elrejtteni egy professzionális környezetben. Ez a legtöbb normális munkahelyen hátrány. Szintén érdemes venni a fáradságot arra, hogy a Facebook-profilképünk helyett egy másik fotót keressünk magunkról.

Sablon motivációs levelet felesleges küldeni: a szakember rögtön kiszúrja az általános fordulatokat. Véleményem szerint ilyenkor a jelentkezőt aligha hívják be, hiszen még annyira sem lelkes a munka iránt, hogy arra egy külön pályázati anyagot állítson össze. Hasonlóan súlyos hiba szerintem, ha maximum fél oldalban „mesélünk” magunkról (különösen egy újságíró esetében), ugyanis ekkor úgy tűnik, a pályázó nem is gondolkodott el igazán a munkával kapcsolatos céljain. Az egy oldalt meghaladó terjedelem pedig már megint időrablás.

FOTÓ: RYAN MCCUIRE

A jó motivációs levél konkrétumokat tartalmaz üres lózungok helyett. Vagyis nem elég például a „kiemelten érdekel”, hanem ki is kéne fejteni, mi áll emögött. Tehát tartsd szem előtt, hogy a miértekre is választ kell adnod: miért lényeges – az önéletrajzodból vázolt – eddigi életpályád a munka szempontjából, mi okból akarod ezt a munkakört, vagy miért pont ehhez a szervezethez kívánsz csatlakozni.

A leadott dokumentumok formázására is érdemes figyelni. Noked csak pár kattintás a szöveget sorkizártra és a betűtípust átállítani; ellenben ha nem teszed meg, akkor hanyagnak tarthatnak. Hasonlóan sokat számít, ha a fájlnevekben szerepel a saját neved is – az önéletrajz.docx bár kifejező, nem különösebben visszakereshető.

A határidők betartása szintén elengedhetetlen. Amennyiben még jobban ki szeretnél tűnni, előzd meg őket! Magyarán: ha 15-én éjfélig kell jelentkezni, küldd el pályázatodat már 13-án délelőtt, mert így jelzed komolyságodat, és tudni fogják, hogy te mindig időben fogod teljesíteni a rád bízott feladatokat.

Az itt megfogalmazott tanácsok magától értetődőek, ám éles helyzetben egy apró figyelmetlenség már megszegésükhöz vezethet. Lehet, messze nem univerzális szabályok ezek, de a tagtörzés során mégis igaznak bizonyultak. Egy azonban biztos: mindig fontos odafigyelned a legapróbb részletekre is, nehogy a karriered ezeken az egyébként könnyen kikerülhető banánhéjakon csússzon el!

Karrier francia módra

▲ BUJDOSÓ BEÁTA ZITA

Manapság egyre többen döntenek amellett, hogy már érettségi után külföldön folytatják tanulmányaikat, esetleg a későbbiekben a karrierjüket is. Mióta csatlakoztunk az Európai Unióhoz, a kedvezőbb munkavállalási feltételeknek köszönhetően az idősebb generáció is szívesen próbál szerencsét a határon túl. Nemcsak a magasabb fizetés, hanem a jobb életkörülmények is vonzóak lehetnek a kivándorlók számára. Ez alól Franciaország sem kivétel: a világ legrátogrottabb országában jelenleg körülbelül hatmillió emigráns él.

A francia felsőoktatás világszínvonalú, amelynek fenntartására rengeteg pénzt áldoznak – ami nem is csoda, hiszen az egyetemek és a kormány

egyaránt kiemelten kezelik az oktatási területet. Ez abban is tükröződik, hogy az előadások kis létszámú csoportokban folynak, valamint az aktív oktatói közreműködésnek köszönhetően a francia hallgatók könnyen és gyorsan fejlődnek. Sok egyetem kínál angol nyelvű kurzusokat is, hogy a franciául kevésbé jól beszélő hallgatóknak is lehetőséget biztosítsanak felsőfokú tanulmányaik folytatására. Egy érettségi elég ahhoz, hogy valaki ottani egyetemen tanulhasson, de egy grande école-hoz azonban nem árt még plusz két évet lehúzni a gimnáziumban, így az intézmények már képzettebb diákok közül tudnak válogatni. Ez az elvárás egyáltalán nem meglepő, ha azt vesszük, hogy ehhez a képzéshez tartozik például az orvosi, a pénzügyi, a mérnöki és a katonai képzés.

A végzetek elhelyezkedését illetően az MSC-diplomásokat főként a

kereskedelem, az információ- és kommunikációtechnológia, a pénzügy, a közigazgatás és az egyéb szolgáltatóipari szektorok területén keresik. A francia diákok szintén kiemelkedő teljesítményt nyújtanak a tanári, a természettudományi, a szociológiai és a nyelvészeti szakokon. Meglepő tény lehet számunkra, hogy az oktatás színvonala nem egyenesen arányos a tandíjjal. Az állami egyetemeken egy tanév 150–700 euróba kerül a választott szaktól és intézménytől függően – egy műszaki magánegyetem például akár 7000 euróba is kerülhet évente.

A francia nyelv ismerete nélkül viszont nehéz munkát találni. Igaz, az angol a második leggyakrabban használt nyelv az országban, a helyiek mégis ragaszkodnak az anyanyelvükhöz. Éppen emiatt még akkor is kell egy minimális tudás a boldoguláshoz és a bürokráciához (írásban és beszédben egyaránt), ha nem a szakmánkban szeretnénk elhelyezkedni. Amennyiben nem cél a külföldi

karrier befutása saját hivatásunkban, akkor jól jöhet, hogy a mezőgazdaságban és az ipari szektorban mindig keresnek új munkavállalókat. Az átlagfizetés 2–3000 euró között mozog, de nagyban függ az adott pozíciótól és szakmától; emiatt lehetséges az, hogy néhány szektorban 3000 euró felett van a fizetések átlaga. A magas bérekhez viszont magas árak tartoznak. Párizs olcsónak számító kerületeiben is 700–900, míg a vidéki nagyvárosban 500–600 euró egy másfél szobás lakás havi bérleti díja.

Nyugat-Európa legnagyobb állama nemcsak a munkavállalók, hanem a turisták számára is vonzó. Valószínűleg nemcsak a turisztikai látványosságok állnak annak a hátterében, hogy az ország évente csaknem nyolcvanmillió látogatót fogad, hanem az is, hogy a franciák világszerte a különböző borok és szeszitalok gyártásában. Talán emiatt is mondják előszeretettel azt, hogy „az élet túl rövid ahhoz, hogy rossz bort igyunk.”

HalVel volt, van, lesz!

▲ SÜLE ANDRÁS

Korántsem a mindent méricskélteni vágyó modernizmus találmánya a HalVel – már a felsőoktatás hajnalán, a középkorban is sokat számított a diákok véleménye. A professzorokat a rektor által kijelölt négy hallgatóból álló titkos bizottságok, az úgynevezett „denunciatores doctorum”-ok ellenőrizték. A testületek komoly hatalommal bírtak, s akár pénzmegvonással sújthatták az oktatókat a késésekért, egy előadás elmaradásáért vagy az előre meghatározott tanrendtől való eltérésért. Akkor is megbüntethették a professzorokat, ha azok engedély nélkül hagyták el a várost, halogatták egy feltett nehéz kérdés megválaszolását, vagy pedig ötnél kevesebb hallgatónak tartották meg az órát.

Évszázadok alatt ezek a kiváltságok elpárologtak, és a diákok véleménye súlytalanná vált. Az anonim visszacsatolás intézményesült formája azonban mégis megmaradt. A hetvenes évek közgázos oktatói például a szemináriumi csoportterkezetek, valamint a hallgatói fórumok leiratából vonhatták le a tanulást saját teljesítményükről. A tanárok igencsak szkeptikusan álltak az így kapott információkhoz: úgy gondolták, pár vezéregyéniség véleménye kerül eléjük a hallgatók kollektív visszajelzése helyett.

A nyolcvanas évekre megfogalmazódott az igény egy tudományosabb módszer használatára. Ekkor jöttek a kérdőívek. A 1992/93-as tanévig három különböző típusú kérdőívet osztottak ki a félév utolsó hetében. Az első változat egy tág kérdéskörre irányult, a második csak az egyes oktatók munkájára szorítkozott, a harmadik pedig

a tantárgyakra. A névtelen űrlapok kitöltése mindegyik esetben önkéntes volt, és azóta is az maradt.

Az Egyetemi Tanács 1992-es decemberi döntése aztán standardizálta a kérdéssorokat, és bevezette a hárompilléres rendszert. A különböző szinteken lévő hallgatók más-más aspektusból értékelték az intézményi munkát. Az első három évfolyamon a korábbiakhoz hasonlóan a vizsga előtt a tanáraik teljesítménye és a tantárgy fontossága felett ítélezhettek.

A végzősök az utolsó félévük megkezdésekor a maguk mögött hagyott ötéves képzést minősíthették egy terjedelmes kérdőívben. Nem utolsósorban a már lediplomázott hallgatók is visszajelezhettek egy levélben vagy e-mailben kitöltött nyomtatvánnyal az oklevélük és az elsajátított tudásuk értékét illetően.

2005-ben pedig megjelent a most is használatos elektronikus HalVel. A felmérést először a vizsgák után kellett kitölteni, ez 2008 őszén változott a

mindezidáig működő struktúrára, és ekkor jelent meg a kitöltőket megillető előrehozott vizsgajelentkezés lehetősége.

Bár olyan hangzatos név, mint a HalVel nincsen máshol, az egyetemisták más intézményekben is értékelték tanáraikat. A '93-as, a 2005-ös és a jelenleg hatályban lévő 2011-es felsőoktatási törvényben is megjelenik a hallgatói visszajelzések fontossága, sőt már a '81-es ifjúsági parlamentet követően állami feladattá vált e kérdés szabályozása.

Így az ország legtöbb egyetemén és főiskoláján találkozhatunk online felületen kitöltendő kérdőívekkel, de néha még egy-egy papíralapúba is belefuthatunk. A tartalmi rész nagyjából azonos, egyedül az ösztönzés különbözik: a BME-n ösztöndíj-, az ELTE-n rangsorolási pont (egyes kurzusok esetén nem a felvétel időpontja, hanem ezek a pontok számítanak) jár érte, máshol egyszerűen csak a hallgatók önszorgalmában bíznak.

Vizsgafelvételt a HalVel-ért!

▲ DENGYEL DÓRA

Nem sokkal a szorgalmi időszak vége előtt került széleskörűen kommunikálásra a HalVel-en végrehajtott fontos módosítás. Az eddigi, aktív időszakot lezáró véleményezés helyett egy új, a teljes félévet értékelő kérdőívet lehet majd kitölteni a vizsgaidőszak után. A hallgatók így csak a következő félévi vizsgáikat vehetik fel majd előrehozottan, cserébe azonban teljes értékű, átfogó képük lesz mind a tantárgyról, mind a tanerőről, amikor majd értékelik őket.

Magától értetődőnek tűnik a következtetés, hogy ha a hallgatót atrocitás, hátrányos megkülönböztetés vagy bármilyen igazságtalan negatív élmény éri a vizsgaidőszakban, az megjelenik az általa kitöltött értékelésben. A HalVel értékelésével foglalkozó HÖK azonban eddig is minden évben keményen megküzdött a hallgatók buzdításával, hogy minél többen üljenek le, és kattintsák végig a kérdőívet. Sem erős szankciók, sem az agresszív marketingkampány nem vitte előrébb a HalVel ügyét. A leghatásosabb módszer természetesen az volna, ha ismernék a véleménynyilvánításról általános passzivitás okát, és ezt megszüntetnék. Talán ha a hallgatók bővebben értesülnének az így született eredmények következményeiről, azaz szankciókról vagy kitüntetésokről, többre becsülnék a véleményük adta befolyást.

A korábbi felvételekkel ellentétben, miszerint a HalVel által biztosított kedvezmény a tárgyfelvétellel terjedne ki, a szabad vizsgabeosztás demokratikusabbnak tűnik – a tárgyfelvételt ugyanis mindenkinek alapvető joga, és azért nem biztosítani valakinek a szabad óraválasztást, mert nem kívánt nyilatkozni a tanárairol, nem volna, finoman szólva, etikus húzás. A vizsgákat minden hallgató fel tudja venni az összes tárgyból, a hangsúly itt csak az időponton van. Ezt pedig nem csak kényelmi szempontok, hanem a kitöltő előzetes felkészültsége is befolyásolja – nyilvánvaló-

an mihamarabb szeretné letudni azt a tárgyat, amiben jó. A nehezebbeket pedig többször is felvennie, biztos, ami biztos alapon; esetleg nem szeretne az utolsó időpontra kerülni, ami után már nem tud javítani. A tárgyfelvétel ezzel szemben teljesen egyértelmű hátránnyal jár a HalVel-t nem kitöltők felé. Kötelező óráit ugyan fel tudná venni, de a filmbeli lerombolt Rohan képe tárulna elé, amikor a normál tárgyfelvétel időpontjában belép a Neptunba – felégetett tantárgyak, sikoltozó hallgatók, menekülő tanárok. Nem sok választása maradna az órarend összeállítására a túlélt kurzusok és előadások között, és ezzel gyakorlatilag az önálló tárgyfelvétel értelme is megszűnne számára. Az „elhappolt” órák hiányában kaphatna egy kész órarendet is, hasonlatosan a középiskolaihoz. Bár a HalVel népszerűsítése érdekében olyan kezdeményezés is volt, hogy aki nem tölti ki, az ne is iratkozhatson be a következő félévre, ezt az egyetem vezetése nem engedte keresztülvinni. Ennek kompromisszumaként vezették be a jóval hallgatóbarátabb vizsgafelvételi rendszert. Így máris sokkal elégedettebben ítéljük meg, igaz?

A rendszer ezen kívül annyit kínál a kitöltésért cserébe, ami a HalVel eredeti lényege lenne: azt, hogy a hallgató véleménye számít, és ezzel hozzájárul az egyetem oktatási színvonalának növeléséhez. Amíg azonban ezért nem érez felelősséget saját intézménye felé, addig szükséges bizonyos ösztönzők beiktatása. Ez a továbbiakban is így lesz, hiszen a következő szemeszterben megtérül a kitöltésre számtalán tíz perc; mindez azonban vajmi kevésbé vigasztalja az utolsó vizsgáikat felvevő végzős hallgatókat. Esetükben csak a fent említett felelősségérzetben bízhatunk, amely talán őket is elvezeti még egyszer, utoljára a HalVel felé.

Ebben a félévben tehát vizsgáinkat éppen olyan lerohanó, lökdösődő módon vehetjük fel, mint azt a tárgyainkkal minden félév elején a Neptun nyitáskor a jól megszokott módon tesszük. Remélem, sikernek bizonyul az új, vizsgaértékeléssel kiegészülő rendszer.

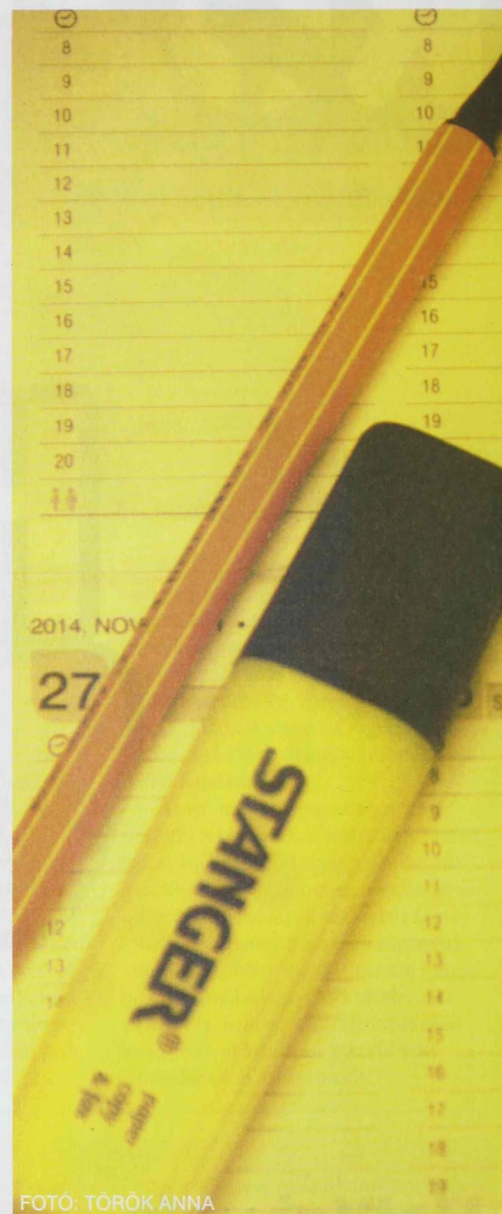

FOTO: TORÓK ANNA

Alternatív tanár-értékelés

▲ KELEMEN LUCI

Nem a HalVel az első alkalom, hogy unalmas számok, anonimitás és a következmények szokásos hiánya mellett kellett nyilatkoznom a tanárainról – ezért korábbi tapasztalataim miatt egészséges cinizmussal fogadom az ilyen irányú kezdeményezéseket. Gimnáziumomban régóta bejártott és aranyosan béna szokás volt a tanárértékelés, amivel kapcsolatban nincsenek éppen pozitív emlékeim: a szememben teljességgel értelmetlen és hatástalan volt.

A fő problémát az objektivitás és a transzparencia teljes hiánya jelentette: absztrakt szempontok alapján értékeltünk, ráadásul egy 1-től 7-ig terjedő (!) skálán. Egy ilyen rendszerrel kapcsolatban nincsenek kulturális mankóink – ebből következően nagy valószínűséggel a tanárok sem tudták pontosan elhelyezni az eredményeket. Oktatóktól és nebulóktól egyaránt hallottam, hogy sosem

osztanak heteseket – holott az ugye az ötös érdemjegynek felelne meg elvileg. A 2013-as átlagértéket egyébként 1-től 5-ig terjedő skálára átszámítva egy kicsivel négyes alatti eredményt kapunk – nem nevezném megfelelőnek egy igen drága magániskola esetében.

Az eredmények, mondanom sem kell, nem voltak nyilvánosak (csupán az átlagadatokat teszlik fel évről évre az oldalra, ügyesen összeszamosva azokat a tárgyakat, amiket csak egyetlen tanár tanít), a tanárok pedig csupán hangulatuktól függően reflektáltak a számadatokra – néha elmondták az eredményeiket, néha nem. Valószínűnek tartom, hogy beszédességük egyenes arányban állt pontszámaik magasságával. Az ad hoc jelleggel elkészített szöveges értékelésről sosem kaptam visszajelzést, a sértődések elkerülése végett pedig az öncenzúra megannyi minősített esetével találkoztam.

Korábbi tárgyfelvételt szeretnék! Vizsga lett, maradhat?

▲ HORVÁTH MÁTÉ

Sok hallgató meglepetésére minden figyelemzetés nélkül a vizsgafelvételt megelőző napokban kaptunk egy levelet. Egy levelet, melyben felhívják a figyelmünket a HalVel eltolására, vagyis a megszokott rendszer egyik alappilléreinek megváltoztatására. Kis kérdőzökös után kiderült, nemcsak az egyszerű mezei hallgatók nem tudtak erről, hanem még a Hallgatói Önkormányzatok illetékeseit is meglepte az átalakítás híre. Bár néhányak szerint „ez már hónapok óta tervben van, mindenki tud róla”, a nem reprezentatív felmérésemből az derült ki, diákjainknak halvány fogalma sem volt a dologról. Jól működött a hivatalos kommunikáció.

De nézzük, mik is ennek a – most megváltoztatott, ám ez a cikk témáját nem érintő – rendszernek a hátrányai. Sok hallgatótól halloom vissza, és eddigi tapasztalataim alapján saját magam is így látom: a HalVel több sebből vérzik, de könnyen lehet, hogy az alapötlettel is problémák vannak. És itt nem magának a véleménynyilvánító-rendszernek vannak hibái, hanem az érte járó kedvezmények nem a legjobbak, ez látszik a kitöltők arányán is.

A kedvezményes vizsgajelentkezés ugyan jó dolog adott esetben, a többség számára mégsem jelent valódi honoráriumot. Hiszen azt be kell látni, hogy a hallgatók egy nagy százaléka sosem az első időpontokat célozza meg, hanem halogatja a sokszor kellemetlen beszámolást a szemeszter alatt megszerzett vagy épp meg nem szerzett tudásáról. A szorgalmasabbik fél pedig igyekszik minél hamarabb túlesni ezeken. Így valójában a jó – hiszen ez mindenkinél más – vizsgaidőpontok megszerzése miatt nincs akkora harc, mint azt esetleg elsőre gondolnánk. A pontos beosztáshoz/ elosztáshoz való ragaszkodás nem sok hallgatónál van jelen, a többség számára kevésbé fontos az egyes tárgyakból történő számadás konkrét dátuma, sokkal rugalmasabban állnak ehhez a kérdéshez.

Ezzel szemben a nagy többség számára sokkal fontosabb az egész féléves beosztásukat meghatározó tárgyak minél jobb időpontra történő felvétele. És bár a jó itt is relatív fogalom, azért abban meglehetősen egységes a hallgatók véleménye, mint ezt az ilyen órákon résztvevők csekély száma is bizonyítja, hogy egyes napok és alkalmak nem igazán örvendenek nagy népszerűségnek. Mint pl. a péntek, vagy úgy általában bármely nap kora reggeli, esetleg késő délutáni, esti kurzusai. Az ilyenek elkerülése miatt pedig sokkal jelentősebb a tárgyfelvétel a hallgatók többsége számára.

Emellett pedig a félév teljesítéséhez elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű kredit. Hiszen ha ez nem teljesül, mert esetleg betelnek a helyek, akkor akár egy éves csúszást is okozhat az illető tanulmányai-ban. Míg ha végigjártad a felvett kurzust, teljesítetted a feltételeit, és megszerezted az aláírást, akkor ez a veszély már sokkal kevésbé fenyeget. A vizsga ezután már csak hab a tortán, csak esély a végső győzelemre, melyet a tanártól és a tantárgyától történő végleges elbúcsúzás jelent.

Ebből egyenesen következik, hogy a hallgatók az augusztusban (esetenként szeptemberben) biztosított kedvezményes jelentkezést sokkal többre értékelhetik, sokkal inkább motiválhatja őket a tanárokról alkotott véleményük megosztására. Ez pedig fontos láncszem lenne az egyetemi oktatás színvonalának emelését célzó intézkedésekben, hiszen ennek egyik, ha nem a legfontosabb eleme a megfelelő előadók kiválasztása. Arról a szomorú igazságról azonban ne feledkezzünk meg, hogy hallgatóinknak csak töredéke tölti ki a HalVel-t felelősség- és/vagy kötelességtudatból, a többség egyetlen indítéka az akármilyen kedvezmény megszerzése, legyen ez akár a vizsgák, akár a tantárgyak hamarabbi felvételének lehetősége.

Jobb díjazással – ami ebben az esetben a kitöltőknek biztosított korábbi kurzusfelvétel – könnyen lehet, hogy azon hallgatóinkat is be tudnánk vonni a rendszerbe, akik számára eddig nem érte meg a 10–15 percnyi idő- és energiabefektetés.

Érdemi következménye az értékeléseknek nem volt, tapasztalataim szerint a rendszeresen pocskúll értékelt tanárok addig folytatták munkásságukat, ameddig nem szügyelltek. Gyakorlati változtatást csak egyetlen esetben okoztunk, amikor hónapokon át tiltakozva, írásos petícióval próbáltuk jelezni problémáinkat egyik matematikatanárunkkal kapcsolatban – a hivatalos csatornákon ekkor sem értünk el semmit; ő volt az, aki ezek után úgy döntött, hogy otthagya a gimnáziumot. Talán érthető tehát, ha szkeptikus vagyok a rosszul intézményesített értékelési rendszerekkel kapcsolatban.

Hasonlóan értelmetlennek találok tehát jelenlegi formájában a HalVel-t, főleg azért, mert csupán a kitöltés tényét jutalmazza, alaposágtól vagy a rászánt időtől, illetve energiától függetlenül. (Ezzel természetesen nem azt próbálok mondani, hogy egy egytől ötig tartó számszerű értékelést egyáltalán ki lehet „komolyan” vagy „alaposan”

tölteni.) Közgazdasági szempontból a racionális viselkedés ugyanis az, hogy a homo oeconomicus hallgató gyorsan benyomogat mindent egyesre vagy ötökre, csak azért, hogy meglegyen a korábbi vizsgajelentkezés. Arról sem vagyok meggyőződve, hogy konkrét következménye van az eredményeknek.

Egy ideális világban a tanárértékelés adatai nyilvánosak lennének, 1,5-ös átlag alatt az oktatótól elkészözne az egyetem, a részvétel pedig fakultatív lenne mind számukra, mind a hallgatók számára – csak éppen ezáltal stigmatizálná azokat, akik elbújnak az értékelés elől. A kitöltés sem öt kattintásból állna, hanem egy időigényesebb, alaposabb értékelést igényelne – akár egy hosszabb, szöveges értékelés kötelezővé tételével. Tudom, ezek naiv álmok: nálunk jobb helyeken is rettegnek az emberek a transzparenciától. Álmodozni azért szabad.

A rovatban szereplő írások nem az egyetem hivatalos álláspontját, csupán a szerzők véleményét tükrözik.

Tájékoztató a HalVel rendszer változásával kapcsolatban

▲ KOVÁTS GERGELY
MINŐSÉGÜGYI IRODA

Az alábbi tájékoztató november 27-én, azaz négy nappal a HalVel életbe lépése előtt került ki a Corvinus egyetem weboldalára. Változtatás nélkül közöljük.

Tisztelt Egyetemi Polgárok!
Ezúton szeretném Önöket tájékoztatni, hogy a Szenátus 2014. június 30-án az oktatók hallgatói véleményezési rendszerével (HalVel) kapcsolatban új szabályozást fogadott el. A kérdőív megújulása mellett további fontos változás, hogy a jövőben az értékelésekre a vizsgaidőszak után kerül majd sor, azaz a jelenlegi (2014/2015 őszi) félév

tárgyaira és oktatóira vonatkozóan majd csak január végén lesz mód véleményt nyilvánítani. A kedvezményes vizsgafelvételi lehetőség a továbbiakban is fennmarad, de a kedvezmény érvényesítésére ezentúl a soron következő félévben lesz majd lehetőség. A januárban válaszolókat tehát majd április-májusban vehetik fel a vizsgákat korábban. Ebből következően a jelenlegi félévben nem lesz kedvezményes vizsgafelvételi időszak.

Az új szabályozás megtekinthető az alábbi címen: [\[corvinus.hu/fileadmin/user_upload/hu/kozponti_szervezeti_egysegek/rektori_hivatal/files/szabalyzatok/I.10_hallgatoi_velemenyezés_2014_junius_30.pdf\]\(http://corvinus.hu/fileadmin/user_upload/hu/kozponti_szervezeti_egysegek/rektori_hivatal/files/szabalyzatok/I.10_hallgatoi_velemenyezés_2014_junius_30.pdf\)](http://www.uni-</p>
</div>
<div data-bbox=)

A szabályozás változását megalapozó háttéranyagok az alábbi címen érhetőek el: <http://www.uni-corvinus.hu/index.php?id=54230> (június 30-ai ülés, 12. napirendi pont)

Kérdés esetén állunk rendelkezésre a minossegugy@uni-corvinus.hu címen.

„Semmit rólunk nélkülünk”

▲ KELEMEN LUCI

Afentebb leközölt tájékoztató szöveg volt az első biztos információforrás, ami eljutott a hallgatókhoz a HalVel rendszernek megváltoztatásával kapcsolatban. A tény, miszerint a döntést már júniusban meghozták, nem változtat azon, hogy érdemi kommunikációjára csak most került sor. Az általunk megkérdezettek zavarodottságából valószínűsíthető, hogy a hallgatói véleményezésről szóló rendszer megváltoztatásáról pont a hallgatók véleményét felejtették el kikérni.

Furcsa pillanat volt, amikor a

szerkesztőségi munka közepén szembejött velünk egy Facebook-poszt, miszerint teljesen átalakítják a HalVel rendszerét, és időpontját is áthelyezik a vizsgaidőszakot követő két hétre. Talán érthető, miért nem döntöttünk úgy, hogy az összes Központ-cikket kidobjuk a kukába. Mindemellett végigfutottam a szokásos köröket az ördög ügyvédjét játszva: talán csak pont a mi figyelmünket kerülte el az egész, és valójában mindenki más tisztában van a változtatással. Amikor azonban szemináriumvezetők, HÖK-tagok és megannyi csoporttárs értetlenkedése erősítette meg kezdeti feltételezésünket – természetesen még a fenti tájékoztató kiküldése előtt –, (értelemszerűen)

nem reprezentatív felmérésem alapján igencsak egyértelműnek tűnt, hogy hiányos volt a hivatalos kommunikáció.

Úgy tűnik, hogy a hallgatói véleményezés kérdésében a hallgatók véleménye egyáltalán nem volt szempont. Érdemes elgondolkodni: hogyan fogja ez vajon befolyásolni a rendszer megítélését, amikor már eddig is voltaképpen jutalmazással vagyunk csak képesek a hallgatók nagyját ösztönözni a kitöltésre? S ha már itt tartunk: egy fél évvel eltolt jutalom előreláthatólag mennyivel kevésbé fogja motiválni azokat a hallgatókat, akik eddig is csak merő oportunitizmusból töltötték ki a kérdőíveket?

Ezekre a kérdésekre majd az idő adja meg a választ – a hivatalos szervek kommunikációs kudarca azonban rendkívül egyértelműnek tűnik számomra. Persze mondhatnánk azt is, hogy az egész egy álprobléma, és egyáltalán nem számít, hogy mikor tudja

meg az egyetem nagy nyilvánossága azt, hogy változik a HalVel. A baj csak az, hogy ezzel igazából azt is mondanánk, hogy az egész értékelési rendszer nem olyan fontos – sem a hallgatók, sem a „fontos emberek” számára. Már csak ezért is remélem, hogy a hónapokon át tartó rádiócsend problémáját a döntéshozók komolyan kezelik: elvégre nem sokan olvasnak szenátusi határozatokat szabadidejükben.

„Keveset tudunk a HalVel tényleges hasznosulásáról” – írja koncepcionális háttéranyagában a már idézett tájékoztatót is megfogalmazó Kováts Gergely. Ezzel nincs egyedül. „Semmit rólunk nélkülünk” – hirdeti a graffitit az északi kapunál: a diáktüntetők egy olyan országban akarnak élni, ahol előbb van a párbeszéd és utána a döntés. Nem tudom, elégedettek lennének-e azzal, ami az egyetem hallgatói véleményezési rendszerével kapcsolatban történt, illetve történik.

Hajrá, HalVel!

▲ DENGYEL DÓRA

Ahallgatók véleménynyilvánítását ösztönző felület keményen kritizáltuk több oldalról is. Ezért szükségesnek éreztük, hogy részletesebben megnyilvánuljunk annak egyértelmű előnyeiről is – hiszen azért mégsem vagyunk mi olyan szőrösszívűek.

Mindenekelőtt el kell ismernünk, hogy egy ilyen rendszernek már a létezése is hatalmas előny és kiváltság az egyetemen. A Corvinust külső

visszajelzések alapján is az egyik leginkább hallgatóbarát intézménynek tartják, és ebben nem csak a nagy létszámú diákszervezetek és szakkollegiumok játszanak szerepet. A jogok és kötelezettségek közül a HalVel éppen az előbbieket biztosítja, ráadásul anonim módon, ezzel demokratikusan lehetővé téve a hallgatóknak az aktív részvételt csakúgy, mint a tartózkodást. Ennek fényében meg kell említenünk azt is, hogy milyen jól járunk mi, gyarló fiatalok a cserébe kapott kedvezményes vizsgajelentkezéssel. A tárgyfelvételt illetően is nagy

előnyöket hordoz a HalVel megléte. Gondoljunk csak azokra a gyakorlatokra, ahol több tanár közül is választhatunk – ilyenkor jó támpontot adhat a tanárok eddigi reputációját illetően, megkönnyítve a döntésünket. Ugyancsak nagy segítségünkre lehet választható tárgyak esetében, mert láthatjuk, mennyire tartották azt könnyen teljesíthetőnek hallgató-elődeink.

A legutóbbi szabályzásnak köszönhetően pedig talán az egyes professzorokról alkotott megítélésünk is változik a vizsgák után, és teljes képet adhatunk az illető munkásságáról. Noha a részvételi arány a vizsgaközvetmény bevezetése óta jócskán megemelkedett, még továbbra sem olyan reprezentatív és megbízható, mint ha 80–90%-os volna a kitöltöttség. Részben ez is lehet az oka annak, hogy kisebb szerepet játszik a tanári kar összetételének meghatározásában, hiszen ehhez hozzájárulnak bizonyos foglalkoztatási-gazdasági faktorok is, melyeket mi, hallgatók, nem tudunk befolyásolni. Ezen tekintetben még

abban reménykedhetünk, hogy ahol negatív megítélést, esetleg szakmai hiányt tapasztalnak egy-egy tárgy esetében, ott fakultatív előadások vagy előadássorozatok szervezésével próbálják azt befolyásolni.

Emellett magától értetődő módon fontos, hogy részletes visszacsatolást adhatunk tanárainknak első kézből – és ezt kitől mástól, mint tőlünk fogadhatják a legőszintebben. Ha egy kis érzékenység is megengedett az ünnepek közeledtével, hadd jegyezzem meg, kicsoda melegséget hozhat a szeretett tanárok szívébe a sok pozitív visszajelzés. Hiszen összességében véve, úgy gondolom, igen emberek lévén egyébként is hajlamosak vagyunk a jószívűbb pontozásra, még ha olykor elégedetlenek vagyunk is.

A HalVel kitöltésével tehát gyakorlatilag mindenki előnyhöz jut, és ebben kulcsfontosságú szerepet játszik a mi őszinteségünk. Reméljük, minél többen felelősséggel és becsülettel töltitek ki a kérdőívet, és esélyt adtok a fejlődésnek, mert a véleményetek számít! Így tovább, HalVel!

A HalVel másik oldaláról

▲ DENGVEL DÓRA

Arégóta megszokott értékelési rendszerről egyetemünk oktatóit is megkérdeztük. Mivel azonban maga a HalVel teljes körű anonimitást biztosít, így mi is ezt tartottuk igazságosnak tanárainkkal szemben, amikor különböző korú, értékelésű és állományú tanerőt kerestünk meg.

Míg korábban a hallgatók mindössze tizenöt-húsz, úgy mostanra ötven-hatvan százaléka tölti ki a kérdőívet. Tanáraink megerősítettek abban, hogy az így létrejövő eredmények számukra is reprezentatívak, és számíthatnak. A HalVel-en keresztül szakmai és személyes visszajelzést kapnak, egyértelmű iránymutatásban részesülnek azt illetően, hogy min kellene változtatniuk. Természetesen a hallgatók értékelése nagyban függ az adott tantárgy nehézségétől is – egy kötelező gyakorlat a Matematika Tanszéken sohasem talál olyan pozitív fogadatra, mint egy kora délutáni választható elmélet a Társadalomtudományi Karon. Egy megkérdezett-

tünk szerint a hallgatók véleménye előreláthatólag jóval elfogultabb lesz a mostani értékelésnél a vizsgaeredmények tekintetében.

Ami minket, hallgatókat kifejezetten érdekelhet, az az, hogy vajon a kirívóbb módon (nagyon pozitívan vagy negatívan) értékelt tantárgy oktatójához eljut-e a – jó esetben csoportos – üzenetünk. Volt már rá példa, hogy a visszatérően nagyon alacsonyra minősített professzoroktól elköszönt az egyetem. Ugyanígy a jól ismert Év Oktatója- vagy a Kenneth Rice-díj odaítélésében is szerepet játszik a HalVel. Az utóbbiakban részesülő tanerők azonban olykor el is hagyják az egyetemet, mert lehetőséget kapnak karrierjük továbbépítésére máshol. Természetesen a fordítottja is gyakran megesik: sok nagyon jó oktató nem kapja meg a díjat HalVel-es eredményei ellenére sem.

A PhD-oktatás részeként tanítók, illetve a külsős vendégoktatók viszont, akármilyen kedveltek is a hallgatók körében, nem számíthatnak hosszabb távú szerződésre, ugyanis ebben már sok más tényező is szerepet játszik. Az évi 10–15%-os, egészséges tanári

fluktuációt a kevesebb állami támogatásban részesülő intézmények, mint például egyetemünk is, nem tudják biztosítani. Ezért általában a nagyobb tapasztalattal és szakmai múlttal rendelkező professzorok élveznek előnyt a fiatalabb oktatókkal szemben, és ezen nem könnyen tör át a HalVel sem. Más országokban bevett szokás a kis tanszék körül bizonyos piaci holdudvart hagyni, hogy azokat olyan szakemberekkel töltsék ki, akik az adott területen magas munkahelyi pozícióit töltik be – függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e tanári gyakorlattal. Ezek az oktatók sokszor egész kurzusokat visznek végig. Mindennek anyagi vonzatát azonban a magyar egyetemek nem sokszor engedhetik meg maguknak. Ezért többnyire a

meglévő, beágyazódott tanári karból kell kigazdálkodni a tantárgyak elosztását, ez pedig olyan esetekhez is vezethet, amelyben olyan oktató tart bizonyos kurzust, aki a gyakorlatban még nem tesztelte ismereteit.

Arra, hogy pontosan milyen gazdasági és etikai tényezők játszanak szerepet a tanári kar összetételében, természetesen nincsen teljes rálátásunk. Abban azonban, azt hiszem, egyetérthetünk, hogy legyen egy professzor bármilyen művelt és remek kutató, oktatói munkásságáról az egyetlen és legmegbízhatóbb megítélést kizárólag saját diákjai adhatják. Mindennek tudatában hallgatóársaim nevében is remélem, a jövőben nagyobb hangsúlyt helyeznek a HalVel figyelembevételére.

Hallgatók a HalVelről

▲ RUBIN ESZTER

AHalVelnek köszönhetően megismerhetjük a diákok véleményét kedvenc és kevésbé szeretett tanárainkról, én azonban arra voltam kíváncsi, vajon mit gondol a kedves hallgatóság erről a félévente jelentkező értékelő rendszerről. Nyakamba vettem hát az egyetemet, és megérdeklődtem, milyen megítélésben részesítik a diákok a kérdőívet.

Első interjúalanyom egy mester-szakos éveit taposó diák volt, így nem meglepő, hogy a sokéves tapasztalat alapján átlátta a rendszer talán legnagyobb hiányosságát: „Annyi a probléma a HalVellel, hogy nem látom az értékelés végeredményét, illetve azt, hogy változtatnának a tanárok az észrevételeinknek megfelelően.”

Legtöbbünket elsősorban a kedvezményes vizsgajelentkezés motiválta a kitöltésben. Ez azonban nem zárja ki, hogy pozitív véleményünk legyen, ahogy a G kar egyik hallgatója megfogalmazta: „Hazudnék, ha azt

mondanám, nem a kedvezmény miatt töltöm ki a HalVelt. Másrészt úgy gondolom, ez egy jó lehetőség, hogy visszajelezzünk tanárainknak a féléves teljesítményükről. Így nemcsak mi kapunk feedbacket vizsgaidőszak végén a jegyünk által, hanem a másik oldal is kap visszajelzést. A HalVel összeköti a kellemet a haszonnal.”

A T kar egyik szociológus hallgatóját is megszólaltattam ez ügyben, és hasonlóan pozitív véleménnyel találtam szemben magam: „Szerintem nagyon jó dolog a HalVel. Egy remek mód arra, hogy visszatekintsünk a félévünkre, elmondhassuk a véleményünket az oktatókról. Ezekre a tapasztalatokra, véleményekre szükség van a tanárok és a diákok jó együttműködéséhez, valamint ahhoz, hogy fejlődhessen egyetemünk. Örülnek, hogyha az eredményeket is jobban reklámoznák, és a sokak által változtatandó dolgok újítása is nagyobb figyelmet kapna.”

A vélekedések nagyon hasonlóak, de én mégis kiemelnék egy gyöngyszemet. Egyetemünk végzős hallgatója igazán markáns véleménnyel rendel-

kezik a HalVelről, és észrevételei fölött kár lenne elsiklanunk: „Az ötlet és a mögötte lévő szándék, miszerint a hallgatóknak lehetőségük nyílik arra, hogy elmondhassák véleményüket tanáiraikról, felettébb hasznos és egyben szükséges. Sajnos az ideológia jogossága ellenére maga a rendszer nem elégíti ki teljesen mértékben a felmerülő igényeket. A séma, amire a diákok által kitöltendő kérdőív alapul, túlzottan egyszerű, és így a kapott eredmények nem tartalmaznak elég adatot vagy legalábbis nem elég részleteket – ez pedig nagyon leszűkíti a kinyerhető információk körét. További problémája

a rendszernek, hogy a helyes, lelkiismeretes kitöltés nincsen semmilyen módon jutalmazva, ugyanabban az előnyben részesíti a rendszert azt is, aki csak hanyagul, szinte elolvasás nélkül tölti ki, mint azt, aki veszi a fáradságot, és megpróbálja alaposan és korrekten kitölteni.”

Végül találtam olyan hallgatót is, aki még soha életében nem töltötte ki a HalVelt: „Még nem volt szerencsém hozzá. Nem mintha nem lett volna olyan tanárom, aki nem érdemelte meg, hogy értékeljem, de nem éreztem magamban annyi energiát, hogy csak ezért kitöltsék egy kérdőívet.”

Egyetért? Másképp gondolja? Írja meg véleményét a kozgazdasz@bcehok.hu címmel!

Múzeum vagy liget?

▲ HORVÁTH MÁTÉ

A 2013-as év elején látott napvilágot a kormányzat legnagyobb szabású, egyszerre urbanisztikai, muzeológiai, tájépítészeti és építészeti projektjének terve, mely alapján az újonnan létrehozott Magyar Közyűteményi Együttess a Városli- geten belül, egy ekkor még meg nem határozott területen helyeznék el. Ez az elképzelés érthető hátrányai miatt azonnal óriási, felháborodással vegyes tiltakozást váltott ki mind a szakmai, mind a civil véleményformálók, valamint a parkhasználók és a lakosság részéről.

A projekt a magyar múzeumi szakma atyáuristene, – mellesleg a Szépművészeti nemzetközileg is jegyzett intézményé tevő – Baán László hatásköré alá került. Ez egyrészt biztosíték, hogy a projekt (a Szépművészeti sztárkiállításából kiindulva) előbb-utóbb be fogja hozni költségeit – már amennyiben elkészül –, másrészt minden bizonnyal megfelel majd a kormányzat felől megjelenő reprezentációs igényeknek is, melyek mindig együtt járnak az ehhez hasonló presztízsberuházásokkal.

De nézzük, pontosan miről is van szó. Még az előző ciklus elején össze-

vonták a kommunizmus alatt szétválasztott Szépművészeti Múzeumot és Nemzeti Galériát, mely döntéssel teljesült a miniszteri biztos óhaja is a két intézményegyesítés igazgatásáról. Ebből viszont még nem következne utóbbi Várból történő kiköltöztetése, így ennek valós okára leginkább csak a mostanában elindított Hauszmann Terv fényében következtethetünk. A Palota rekonstrukciójához ugyan nem elengedhetetlen, de mindenképp előnyös az intézmény áthelyezése. Eddig igazából nem is lenne nagy probléma a projekttel, a hajmeresztő konkrétumok a tervezet részleteinek nyilvánosságra kerülésével derültek ki.

Baán ugyanis szeretné minél közelebb tudni magához az igazgatása alá tartozó gyűjteményeket, ennek életképességéről (vagyis hogy ez, Liget Budapest néven, nemzetközileg ismert brand lesz) pedig sikerült meggyőznie a maga után kétségbeesetten nyomot hagyni akaró kormányzatot is. Így az összevont intézmények elhelyezésére a főváros első, és máig talán legfontosabb közparkját, a Városligetet találták megfelelőnek, ez pedig több szempontból is rendkívül rossz és sok negatív következménnyel járó elképzelés.

Leendő tájépítészektől annyit már tudok, hogy egy park egy ilyen alacsony zöldfelületi aránnyal rendelkező

városban nem beépíthető. Akkor meg különösen nem, ha a belvárostól hasonlóan elérhető távolságra nem is egy revitalizációra váró rozsdazóna található. Ebből kiindulva a tervezet mérlege pozitív már nem lehet, viszont egyes változtatások segíthetnek, segíthetnének mérsékelni a károkat.

A Városliget zöldfelületi arányának növelésére tett számtalan ígéret talán valóra is válik a jelenlegi elképzelések ismeretében, bár a burkolt felületek csökkentése és helyükön gyepszőnyeg kialakítása még nem valódi problémamegoldás, sokkal inkább tűzoltás. A tervek szerint a felépülő öt, részben gígalétesítmény vagy a már meglévők helyére kerül (pl. Új Nemzeti Galéria a PeCsa helyére), vagy az Ötvenhatosok terének aszfaltsivatagát fogja váltani, mely alatt mélygarázst alakítanak ki, a többi részét pedig újra a park veszi birtokba.

Az épületek – hazánkban régóta először – többlépcsős nemzetközi pályázatot írtak ki. Az elismert külföldi szakteknitelyek részvételével felálló zsűri által legjobbnak ítélt pályaművek nyilvánosságra hozatalára – a Galéria terveinek kivételével, ennek elbírálása nem hozott eredményt – december elején kerül sor. A sikertelen tender után a projekt legfontosabb és egyben legnagyobb épületére új, meghívásos tervpályázatot írtak ki, erre a külföldi sztárok mellett két, elismert hazai iroda is felkérést kapott. Ennek eredmé-

nye a jövő év tavaszán várható.

Egyetlen, valóban minden részében pozitív építkezés szerepel a tervekben, ez pedig a Közlekedési Múzeum egykori díszes tetőszerkezetének rekonstrukciója, mely valamit visszaadhat a Liget Millennium-környéki fényéből, ha már a múzeumok idetelepítését ezzel (is) indokolják. Mert való igaz, története során sokszor volt jobban beépítve a park, ezek azonban általában kis területű, könnyűszerkezetes épületek voltak, nem hatalmas vasbeton monstrok, négy-öt szint pincével és mélygarázssal. Ez utóbbiak ugyanis megbolygathatják a terület talajvízviszonyait, így a beruházás során megmenekült ősfák is kipusztulhatnak. Ezen pedig a terület tájépítészeti revitalizációja sem segít, bár kétségtelen, hogy ez elengedhetetlen része a beruházásnak.

És hogy mégis mindezt mennyiből? Az első információk óta nemcsak a pontos tervek realizálódtak, hanem a költségek is, melyek mintegy 30 milliárd forinttal meghaladva az első hírekben szereplőket, jelenleg 150 milliárd forintot állnak. Ismerte azonban a hazai viszonyokat, egy ekkora léptékű – a nyilatkozatok szerint a következő választások előtt átadandó, bár valószínűsíthetően ekkorra csak látszatra elkészülő – beruházás, ha teljes egészében megvalósul, ennél lényegesen drágább, akár 170–180 milliárd forint is lehet.

LDA-val a penész ellen

▲ RADVÁNYI DALMA

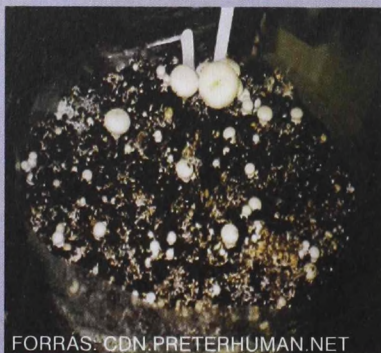
A z EU-ban volumenét tekintve kilencedik helyen álló hazai gombatermesztés több mint 90%-át a csiperkegomba teszi ki, melyből 2011-ben kb. 23 000 tonnát termeltek. Azonban a magas termésátlag és a kiváló minőség elérése nehéz, ugyanis a csiperke rendkívüli mértékben van kitéve különféle kártevőknek és kórokozónak, többek között a penészgombáknak, így a zöld penész-

nek (*Trichoderma* spp.) is. Ez utóbbi nemcsak a már megnőtt csiperketermőtestet fertőzi, hanem a gomba növekedéséhez nélkülözhetetlen táptalajt, a gombakomposztot is, még a termőtest képződése előtt. Ennek oka, hogy a gombakomposzt búzaszalma, ló-, baromfitrágya, gipsz és víz keveréke, ami kiváló táptalaj egyes penészgombák számára is. Az okozott kár több mint számottevő, akár 70–80%-os is lehet. Hathatós segítséget jelentene a termelőknek, ha a fertőzöttséget nem csak utólag lehetne kimutatni többnapos

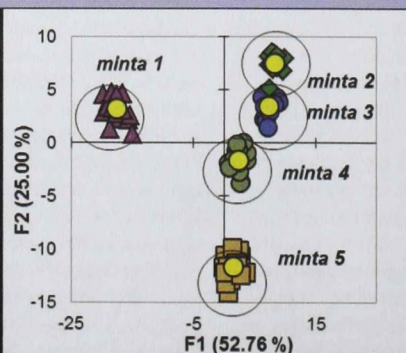
mikrobiológiai vizsgálatokkal, hanem online módon „azonnal”, automatizált figyelőrendszerrel.

Erre a problémára dolgozott ki megoldást a BCE Alkalmazott Kémia Tanszéke. A gombakomposzt feletti légtérből ún. SPME mintavétellel csapódott illékony komponensek ezreit GC-MS (gázkromatográfia-tömegspektrometria) módszerrel egymástól elválasztjuk, azonosítjuk, majd többváltozós statisztikai eljárásokkal (például LDA-val) elkülönítjük. Így a zöld penészek által kibocsátott komponensek magából a komposztból, a csiperkéből vagy akár más organizmusokból származó alkotóelemektől

is megkülönböztethetőek. Az analízis során nem csupán azt lehet meghatározni, hogy a gombakomposzt általánosságban penészgombával fertőzött-e, hanem azt is, hogy milyen fajta penésszel és hány nappal korábban történt meg a fertőzés, ugyanis már a megfertőződéstől számított harmadik napon, tehát jóval a csiperketermőtest kialakulása előtt „jelez” a rendszer. A kidolgozott módszer alkalmazásával a gombatermesztők időben beavatkozhatnak a termesztési folyamatba, és megelőzhetik a már kezelhetetlen „gombák a gombákon” állapotot.

FORRÁS: CDN.PRETERHUMAN.NET

Devizahitel – Még meddig?

▲ KNEIFEL JANKA

Manapság mindenkinek van legalább egy ismerőse, aki áldozatául esett a devizahitelnek, hiszen csaknem 120 000 családot érint. Az én ismerősöm például egy hárommillió forintos hitelt vett fel 2006-ban, és jelenleg hatmillió forintra rúg a tartozása. Felháborító, nem igaz? És a megoldás még mindig nem érkezett meg a hitelben nyakig ülők számára,

habár néha úgy tűnik, közel járunk hozzá. A Kúria döntésének átvezetése és az elszámolás kereteit rendező jogszabály után most a forintosításról és a fair bankokról született törvényjavaslat, amelyet november 25-én szavaztak meg a képviselők.

A törvényjavaslat szerint a forintosítás ösztársadalmi érdek, mert „egyrészt megszünteti a lakossági jelzáloghitel-szerződésekben a hiteladósokat egyoldalúan terhelő devizaárfolyam-kockázatot, másfelől elősegíti az ország pénzügyi közvetítő

rendszerének stabilitását”. Harmadrészt pedig nemzetstratégiai érdek is fűződik a javaslat megalkotásához. De miről is van szó?

A javaslat célja, hogy a pénzügyi intézmények tisztességtelen hitelezési gyakorlatát megszüntesse, a fogyasztóvédelmi jogi garanciákról törvény legyen, valamint a devizahiteleket, illetve a devizaalapú hiteleket kivezesse, továbbá a kamatkondíciókat átláthatóvá tegye.

Ennek érdekében a javaslat meghatározza a forintosítás jogi technikáját, eljárásrendjét és feltételeit is. Eszerint 2015 és 2016 között a bankok kötelesek elkészíteni a fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozó részletes elszámolást, és teljesíteniük kell a jóváírásokat, valamint az elszámolási időszak alatt keletkezett túlfizetést is az ügyfeleknek.

A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a korábbi, nem forintosított hitelviszonyban maradjanak az adósok, viszont ebben az esetben megszabja a fogyasztók érdekeinek védelmére, hogy a hitelnyújtó mennyi kamatfelárat számolhat fel: lakáshitelnél maximum 4,5%, szabad felhasználású jelzáloghitelknél pedig 6,5%, minimum 1% – aminek köszönhetően a törlesztőrészek 25–30 százalékkal

csökkennek. A kamat továbbra sem haladhatja meg sem a kezdeti, sem a jelenlegi kamatot, kivéve, ha a kamatfelár ezáltal 1% alá esne.

A forintosításra 2015. február 1-ig kerülne sor, és ekkor kell a bankoknak is áttérni az új szerződési feltételekre. A forintosítás csak a 2004. május 1. után kötött deviza- vagy devizaalapú jelzáloghiteleket érinti, viszont ezekben a hitelszerződésekben kötelező a forintosítás – leszámítva, ha az induló kamatszint a fogyasztó számára kedvezőtlenebb, mint ami előtte volt.

A forintosítás abban az esetben mellőzhető, ha a futamidőből kevesebb mint hat év van hátra, tehát 2020. december 31-ig lejár.

A módosítási javaslat arra is kitér, hogy a forintalapú hitelt felvevők se járassanak rosszabbul, mint azok, akik devizaalapú hitelhez folyamodtak.

Egyelőre még nem tudni, hogy az új rendelkezések mennyire váltják be a hozzájuk fűzött reményeket, de biztató Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter sajtótájékoztatóján közölt nyilatkozata, miszerint a most keletkező 25-30%-os előnyt sikerül megtartani a következő években a fair bankrendszerrel szóló törvénynek köszönhetően.

FeelFlux – A csodás fizika

▲ KLUBERT DÓRA

A legújabb ügyességi játék történetének főhősei Somlyó Tamás és Lányi Ádám, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Karának hallgatói. A srácok egy fizikai törvény, a Lenz-törvény összefüggéseire alapozva alkottak meg egy lenyűgöző tárgyat, amelynek híre mára már bejárta az egész világot. A műszaki tárlmány prezentálja az antigravitációs hatást, bemutatja a magneto-dinamika működését. A szerkezet egy egyszerű fizikai jelenségen alapszik, melyet Heinrich Lenz fedezett fel az 1830-as években.

A kísérleti eszköz a FeelFlux nevet viseli, utalva ezzel a fizikai kölcsönhatás tapasztalati fontosságára. A játék egyik alkotóeleme egy henger, amely alumíniumból, rézből vagy ezüstsől készül. A másik része egy földfémből, nevezetesen neodímiumból készült golyó. Ez az anyag a kereskedelmi forgalomban lévő legerősebb természetes mágnes alapanyaga. Ahhoz, hogy meg-

tapasztalhatassuk a fent említett hatást, a golyót bele kell ejteni a hengerbe. A golyó mozgó elektromágneses teret generál, amely örvényáramokat gerjeszt. Emiatt ellentétes irányú mágneses tér jön létre a henger belsejében. Ez a tér lelassítja a golyó sebességét azáltal, hogy taszítja annakmágneses mezéjét. A mágneses terek kölcsönhatása következtében a golyó esését egyáltalán nem érezzük; olyan, mintha megszünt volna a gömbre ható gravitációs erő. Szinte érezni lehet, hogy a súlya hozzáadódik a hengeréhez. A jelenet egy lassított felvételhez hasonló. A játék célja, hogy minél többször vezessük át a hengereken a golyóbist anélkül, hogy hozzáérnénk.

Mivel az alapanyagok beszerzése és a kivitelezés beindítása meglehetősen drága lett volna a vállalkozó szellemű egyetemisták számára, alternatív megoldást kellett találniuk tervük megvalósításához. Ezért a közösségi finanszírozás felé vették az utat: 2014 áprilisában elkészítették egy projektet, amelyet az Indiegogo-n indítottak el. A kampány sikeres volt, a befolyt összeg felülmúlta várakozásaikat. A gyártási

FORRÁS: INDIEGOGO.COM/PROJECTS/FEEL-FLUX

folyamatot és az egyes szakaszokat, valamint az aktuálisan elkészült darabokat a FeelFlux online közösségi oldalán nyomon követhette minden érdeklődő. A fiúk a jövőben tervezik egy webshop elindítását is, így akinek nem volt lehetősége a kampány időszaka alatt előrendelni, még nem maradt le semmiről. A munkálatok alatt egyesével kezelnék minden e-mailben érkező megrendelési igényt.

A szerkezetet három különböző kivitelezésben találhatjuk meg. Egyik különlegességük, hogy egyetlen fém-tömböt használnak fel a kifaragásukhoz. A legerősebb indukciós hatással a rézből készült FluxOriginal rendelkezik. A modern formák fanatikusainak a csodás esztétikai élményt nyújtó

mélyfekete színű, galvanizált alumíniumból készült Flux Black-et ajánlják. A játékok kedvelői vélhetően a legszórakoztatóbb verziót választják majd, a SkillFluxot. Ennek is alumínium az alapanyaga, de kialakítása eltér az előzőtől. A speciális kovácsolású szelek tökéletes súlyeloszlást biztosítanak a trükkök kivitelezéséhez. A tökéletes fogás érdekében bőrborítást alkalmaztak. A fizikai megvalósítás egyedi és igényes, már most is rengeteg színben létezik, így mindenki megtalálhatja a saját ízlésének megfelelő dizajntárgyat. Tökéletesen alkalmazható ügyességi játékként; talán eljön majd az idő, amikor a fizikai szemléltetés mellett FeelFlux-versenyektől lesz hangos a média.

Great language skills?

Stop for opportunities!

exxonmobil.hu

exxonmobil.com/careers

Careers at the ExxonMobil Business Support Center
in Budapest.

ExxonMobil

Egy színdarab vázlat

▲ TAMÁS DOROTTYA

A ködben párbeszéd sétálnak
Hosszú lábukat eresztenek az utcai lámpák
Zsiráf módjára kémlelik a járdát
Nézői a színpad nélküli drámának.

Egy híd – nem látszik, miért van ott.
Most a köd az, ki szerepet oszt:
– Te játszol; te állsz; te tárgy vagy
Ember; maradsz a helyeden.

Egy városnyi színdarab –
Szíveink beszélnek,
Mint Babelben a nyelvek.

Játsszuk azt, most mindenki közönség lesz
Csendben, míg valaki tapsolni nem kezd.

Ha tudjuk, mik vagyunk

▲ TAMÁS DOROTTYA

Ha köd lepi be a tájat

és körbeér ujjaim között a legújabb felhő
egy tócsába lépünk bele, nem múlik az idő
csak körbe-körbe járjuk, mint gyerekek
az ugróiskolában egyensúlyozzuk a testet
a lélek körül

Ha már belepte a köd a tájat

én otthon maradok és figyelek
hogyan nem múlik el az idő
hogyan csorog ránk a nyálkás november
és gyertyalángok között ringatom
az idő spirális alakját

Ha megmarad a táj és a köd

tükröt állítok tér és idő közé
szétválasztom, mint tojást szokás
tekinteteket számolok és rajzolok
– az éjjelek szürkén mozdulatlanok –
magukat oldják az egyenletek
keresztrejtvényt fejt mindenki magában
csak egyre nem tudják a választ már
ki a köd, és ki a táj

Szeress úgy is, ha rossz vagyok

▲ SÜLE ANDRÁS

- Mi a bajod Radamesz?
- Engem senki se szeret.
- Én szeretlek.
- Te nem számítasz, Ladomér.
- Miért?
- Mert te egy senki vagy.
- Ez rosszul esett.
- Nekem se esik jól, hogy senki se szeret.
- Próbáltál kedves lenni?
- Nem érdemlik meg. Nem szeretnek.
- Talán, ha kedves lennél, akkor szeretnének.
- Nem érdekel.
- Miért nem?
- Mert akkor azért szeretnének, mert kedves vagyok.
- Mi ezzel a baj?
- Az, hogy én nem vagyok kedves. Hazudnék.
- Megváltozhatnál.
- Nem akarok. Azt akarom, hogy így szeressenek, magamért. Ez magába foglalja a hibáimat.
- Miért nem javítasz a hibáidon?
- Ezeknek? Még csak nem is szeretnek.

Az évszázad versenye

▲ KELEMEN LUCI

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy teknősbéka. Magyar teknős volt, páncélján magyar zászlóval és a MOL szponzori logójával. Kínkeservesen lassú, pardon, rendkívül megfontolt fajta az élet minden kérdésében, különösen, ha az előrehaladásról van szó. Minden reggel hosszú órákat tölt azzal, hogy eldöntse, érdemes-e egyáltalán kidugnia a fejét: elvégre lehet, hogy nem fog történni semmi érdekes, és akkor csak energiapazarlás az egész.

Természetesen ezek a tulajdonságok tökéletessé tették arra, hogy busás állami szponzorpenzékekkel beneveztesse a Kerekérdő futóversenyére. Ellenfelül már az első körben a többszörös bajnok és címvédő nyulat kapta, ami kapcsán persze a kormányközeli újságok egyből (nyúl)bundát és a harcos magyar szellemet igazságtalanul visszafogó nemzetközi összeesküvést kiáltottak. Persze nem volt minden veszve: sőt, ahogy közeledett a verseny, úgy lett egyre kevésbé visszafogott az optimizmus, és úgy lett egyre hatalmasabb a száj. Sokan már a teknős végső győzelméről értekeztek, sőt, maga a ráérős páncélos harcos is úgy nyilatkozott, hogy egyáltalán nem rosszak az esélyei, elvégre a rajtrácsnál mindenki egyenlő, szellemi felkészültsége magasabb szinten van, mint korábban bármikor, és különben is, a labda gömbölyű, és minden meccs null-nullról indul...

Persze a nyulat is kérdezték az erdő különböző sportújságírói, aki mindig nagy tisztelettel nyilatkozott a kissé avitt, de a régi szép időkben megkerülhetetlen jelentőségű magyar teknősfutókról, diszkréten kihagyva azt az apróságot, hogy hősünk mindössze a többmilliárd mesepetáknyi dotáció miatt lehet egyáltalán most versenyben, szponzorok vagy tehetség híján. „Biztosan izgalmas verseny lesz” – válaszolt mindig az esélyeket firtató kérdésekre.

Teknősünknek persze minden oka megvolt a flegmaságra: hiszen mindannyian tudjuk, hogy a nyúl az ilyen helyzetekben elbizza magát és megáll a cél előtt nem sokkal egy hosszú szundításra, ami megadja az esélyt a minden bizonytalansággal jár, de feltétlenül tovább is érő hüllőnek. És persze Zénón óta tudjuk azt is, hogy ha a teknős csak egy kicsi előnyt szerez, bizonyíthatóan utolérhető.

Amikor tehát másnap, a hajnali nap sugaraitól hunyorogva a rajtvonalhoz cammogott, úgy gondolta, itt a lehetőség, hogy ismét feltegye hazáját a nemzetközi sporttéren. Még a Szent Korona giccses mását is felrajzoltatta páncéljára egy nem túl tehetséges, de legalább olcsón dolgozó, magát művésznek nevező szkunkkal.

Amint eldördült a startpisztoly, sürgősen revideálnia kellett előzetes elképzeléseit, ugyanis ez a pofátlan nyúl a totálisan töketlen sajtótájékoztatóihoz képest

döbbenetes és igazából felfoghatatlan, nem is különösebben fair gyorsasággal kiöltött, voltaképpen állva hagyva az egyszemélyes mezőnyt. Így nehéz lesz utolérni!

De semmi baj, a türelem győzelmet terem, s mikor a célvonal közelében lesz, mögötte az elbizakodott, fa tövében szundikáló hosszúfogú hülyével, akkor majd mindenki őt fogja ünnepelni! Igazából sietnie sem kellett: minden mesében a hozzá hasonlóak szoktak nyerni, úgyhogy nem is nagyon erőltette meg magát, nehogy még a végén mondjuk izomláz vagy egyéb kellemetlenség akadályozza a kényelmes verseny utáni henyelésben. Mert a nyúllal ellentétben ő nem a győzelem előtt, hanem után fog pihenni!

Ment, mendegélt, lassan, de biztosan – közben lement a nap, majd feljött, lehet, többször is, nem figyelte nagyon a dolgot – és csodálkozva konstata, hogy egyik fa tövében sem pillantotta meg még a győzelem biztos tudatában szundikáló, fennhéjázó nyulat.

„Biztos közvetlenül a cél előtt állt meg nagyozni, ismerem az álszerű fajtáját” – dohogta a teknős. Micsoda dolog már, hogy egy hozzá hasonló, tisztességben megőregedett, tapasztalt szakértő állatot egy ilyen nyúlfiúsról megvárta, és felesleges aggodalmaskodásra kényszerít? Ha már a rajtnál megállt volna, mintegy előnyt adva, akkor most már biztosan tudná, hogy mögötte van a hatalmas fülű önjelölt futóbolond. Így viszont?

Kicsit meglepődött, amikor a célhoz érve nem várta pezsgő, dobogó és lengén öltözött pom-pomlányok. Egyáltalán nem volt ott senki: utólag közölték vele, hogy hatalmas lemaradása miatt napokkal ezelőtt diszkvalifikálták, a nyúl pedig a későbbi futamokon elképesztő előnnyel, világrekorddal, közönségkedvenként nyerte meg ismét az erdei futóbajnokságot.

Amikor a vereségről kérdezték, teknősünk azonban csak vállat vont: „Nem tökmindegy? Magyarországon így is sztár leszek.”

Várjuk olvasóink irodalmi szárnypróbálgatásait a kozigazdasz@bcehok.hu címre!

Igazgatói páholy

„Az a feladatom, hogy megkönnyítsem az átadás-átvételt” – beszélgetés Őze Áronnal

▲ DICSUK DÁNIEL

Utolso hónapját tölti Őze Áron a Magyar Színház igazgatójaként, hiszen a pályázat eredménye értelmében január 1-től

Zalán János veszi át a vezetést. Az átadás-átvétel folyamata az esetleges politikai kérdésektől elvonatkoztatva, szakmai szempontból is érzékeny probléma. Erről, valamint a Magyar Színház élén töltött, zökkenőkkel és buktatókkal alaposan teletűzdelt öt évről, illetve a színház jelenlegi és korábbi helyzetéről kérdeztük a leköszönő igazgatót.

Mi motiválta abban, hogy öt évvel ezelőtt beadja az igazgatói pályázatát?

Egy megszakítással összesen tizenkilenc évet játszottam itt színészként, és lehetőséget kaptam a rendezésre is, de álmomban sem gondoltam arra, hogy ennek a színháznak a vezetője legyek. Két évvel a mandátuma lejárta előtt azonban az akkori igazgató, Iglódi István kérdezte meg tőlem, hogy nem próbálnám-e meg én továbbvinni a színházat, mivel azt már biztosan tudta, hogy ő nem kívánja folytatni. Én azt válaszoltam neki, hogy elképzelhető, de segítségét kértem a felkészülésre. Az ezt követő időszakban pedig sokat beszélgettünk az intézmény státuszáról, helyzetéről, profiljáról, a társulatról – és az a két év eljuttatott oda, hogy megszületett egy pályázat.

Akkor azért nagyjából tudta, mit vesz át...

Nem, egy tizedmásodpercig sem sejtettem.

Miért, mit talált?

Semmit. Úgy értem, szó szerint semmit. Nagyon kaotikus volt a helyzet... Szerződéses nem voltak rendbe téve és rendszerezve, a papírok jó esetben össze-vissza keveredtek, rossz esetben meg sem találtuk őket. Az első év után kezdtem csak átlátni azt, ha így folytatjuk, egy éven belül bezár a színház. Erre ráébredve húztuk át egyetlen tollvonással a következő, alaposan megtervezett évadtervünket,

és egy másfajta, az alapoktól kezdett, következetes munkát kellett kezdenünk, és sikerült életben tartanunk és stabilizálnunk a Magyar Színházat, ledolgozva annak százhuszmillió forintos adósságállományát és racionalizálva a társulat szerkezetét.

Hogy határozná meg a Magyar Színház profilját?

Amikor ezt a színházat átvetem, akkor egy népszínházi arculat jellemezte, sok műfajjal, sok repertoár-előadással. Mi először egy tematikus évadokra épülő rendszert találtunk ki (nők évada, férfiak évada, családok évada, stb.), de figyelembe véve a színház infrastrukturális állapotát, törzsközönségét, végül megszületett a mai napig tartott ifjúsági színházi koncepció.

Miért?

Azért, mert úgy gondolom, hogy ezen a területen nagy a hiány ma Budapesten. A Magyar Színház nagyszínpada Budapesten a negyedik legnagyobb, és erre készítettünk egy koncepciót. Ráadásul észre kell venni – két fiúgyermekes apaként én is tapasztalom – hogy a magyar ifjúsági és gyermekirodalom a virágkorát éli, és a ma népszerű és sikeres írók száma dramaturgizálták át a regényeiket. Így kerültünk kapcsolatba Balázs Ágnessel, Böszörményi Gézával, Szabó Borival, és még sorolhatnám a kiváló alkotótársakat.

Hogy jellemezné röviden az igazgatói ciklusa évadait?

Az első évadban még nyeretlen kétéveseknek számítottunk, a második évad a már korábban említett ráeszmélés volt, a harmadik évadunk alatt volt a magyar kultúra a legnehezebb helyzetben, de akkor már megkezdtük a kiütéskeresést, és mostanra az utolsó két évadunkban jutottunk oda, hogy elkezdhetjük megvalósítani a koncepciónkat, és fel tudunk mutatni valamit. A terveink megvalósításához még egy ciklusra lett volna szükségünk, az új pályázatunkban ennek a kibontása szerepel. Pozitív visszajelzéseket kaptunk a benyújtott anyagunkra, ugyanakkor,

FOTÓ: MEMLAUR IMRE

mint az már köztudott, új időszámítás kezdődik januártól.

Zalán János vezetésével. Hogy halad az átadás-átvétel folyamata?

A gazdasági és felelősségi vonatkozásokat illetően tökéletesen. Nem lehet semmi probléma, a helyzet letisztázott, van mit átadnunk, ezt igyekszünk tiszta és normális keretek között megtenni. Művészeti szempontból érzékenyebb a helyzet, mivel az igazgatóváltás az évad közepén történik, így még kérdéses, hogy ilyen szempontból milyen módon és mennyire garantálható a folytonosság. Én azon vagyok, hogy a társulat a megkezdett munkáját nyugodt körülmények között folytathassa egy új igazgató vezetésével, aki január elsejétől egy személyben felel mindenért.

Van ezekről a kérdésekről Önök között párbeszéd?

Folyamatosan tárgyalunk, bár elfoglaltsági okokból egyelőre kicsit nehézkesen. Ahogy azonban az idő múlik, ezeknek a megbeszéléseknek sűrűsödniük kell. A magam részéről azt már meg kellett tennem, hogy az évad második felére meghívott alkotókat tájékoztassam arról, hogy a felkérés tárgyatlan, hisz az ő vállaltuk az általam vezetett színház felé, a mi koncepciónk számára szólt, és a saját szakmai hitelemet nem engedem szétforgácsolni. Amennyiben Zalán János a tervezett produkciókkal bármit szeretne kezdeni, neki kell felvennie a telefont.

Ez így végigmondva elég nyugodtnak, visszafogottnak hat...

Nem látom értelmét és célját annak, hogy bármiféle háborúskodásba

kezdjek. Nem törvényszerű az, hogy a korábbi igazgató megtartsa a mandátumát, és Balog Zoltán miniszter úr most úgy döntött, hogy mást kér fel a Magyar Színház vezetésére. Nekem innentől kezdve annyi a dolgom, hogy ezeket a folyamatokat a lehető legjobban megkönnyítsem.

Hónapokkal ezelőtt, az eredmény ismeretében, a színház társulati ülésén mondta, hogy szívesen maradna színészként továbbra is. Erről mit gondol most?

Kisebb szerepeket most is játszom, és ez a repertoár jelenleg még aktív. Hogy ez így is marad-e, az új igazgató döntése lesz, és én a ritka tárgyalási alkalmakkor sem a saját személyes ügyeimről tárgyalok, amikor a színház egészének a jövője sincs tisztázva. Szívesen folytattam volna a megkezdett munkát, ugyanakkor nekem a színházigazgatás csak munka, a színjátszás viszont a hivatásom.

Musical – és ami mögötte van?

▲ BÁRTFAI ESZTER

Egy színdarab témája (mely persze azért kötődik a műfajához) széles palettán mozoghat: színpadra vihetnek meséket, feldolgozhatnak irodalmi műveket vagy történelmi korszakokat, de kivesézhetnek aktuális társadalmi és/vagy politikai kérdéseket is. Azonban valahogy mégis úgy tűnik, hogy ózdkodnak az önreflexiótól (mint a pszichológus, aki szíves-örömeleményed páciensei lelki világában, magába nézni viszont már mindjárt egészen más helyzet és felállás). A Centrál Színház jóvoltából viszont ez az új szűkülni kezdett.

Persze akad példa az öniróniára: a Függyöny fel! című darabban a próba, s az azt követő előadás kulisszái mögé leshetünk be, nem kevés komédiával megtűzdelve. A Centrál egyik idejévdabli bemutatója, a Broadway felett az ég pedig a már megkezdett vonalon haladva parodisztikus tükröt tart elénk

a színházi világ saváról-borsáról. A darab reklámja egyébként önmagában is említésre érdemes: „Magyarország legszarabb musicalje”. A hatás nem marad el, mert ez a szlogen annyira felkelti a figyelmet és a kíváncsiságot, hogy az ember szabályosan késztetést érez, hogy csakazértis (sic!) megnézze.

A Broadway felett az ég azonban amennyire idétlen, olyannyira komolyan is veendő – hiszen minden vicc részben igaz. Minden egyes karikírozott jelenet mögött konkrét, illetve valós és aktuális színházi élethelyzetek rejtőznek – mint például a közönség paraszttvakítása a show-elemek triumvirátusával (lézerfény, projektor és három löket szárazjég) vagy a karrier nem éppen szakmai, formális úton történő megtámogatása.

A (nem különösebben burkolt) mondanivalót egy kerek egész krimibe ágyazták be, így az antimusicalnek is mondható darab nem esik szét lazán (esetleg értelmetlenül) összefüggő mozaikkockákra. Sőt, miután a cselek-

FORRÁS: CENTRALSZINHAZ.HU

mény szerint véget ér egy-egy előadás, akkor ugrik csak igazán a majom a vízbe: kirajzolódnak a társulaton belüli viszonyok, s fény derül arra, hogy kiket, illetve milyen sorsokat rejtenek (el a közönség előtt) a jelmezek valójában.

Persze musicalről beszélünk, így az előadás folyamán zongora kíséretében dalok csendülnek fel, melyek közül néhány azért a meglepetésig hasonlít egy-egy musical- vagy operettklasszikusra, amelyek szövegátírata, s így a történethez igazodó elferdítésük még jobban árnyalja a

darab eredeti célját: az öniróniát. Ebben közrejátszik még a hat színész is, akik mind remekül formálják meg karaktereiket (ami nem meglepő, hiszen ezúttal kicsit lazábbra vehetik a figurát, már ami a színjátékot illeti).

A Centrál Színház tehát a színházvilágba (amelybe maga is beletartozik) enged bepillantást nyerni a Broadway felett az égen keresztül, amely könnyed, zenés, kicsit aktuális, nagyon humoros – ezek így együtt pedig ideális lehetőséget nyújtanak egy kellemes esti kikapcsolódáshoz.

Rendezzünk magyarul – Novák Emil válaszol

▲ TAMÁS DOROTTYA

Az utóbbi években jelentős átalakuláson ment át a magyar filmvilág. Novák Emil operatőrt, rendezőt, a Filmakadémia elnökét kérdeztük a magyar film jelenéről és jövőjéről.

Hogy néz ki egy átlagos munkanapja?

Sok mindenen dolgozom egyszerre. Jelen pillanatban vágok egy előzetest egy tervezett játékfilmhez, készülök egy mesterkursusra, ahova egy amerikai-magyar operatőr barátomat hívom el, illetve a stábiskolában új évfolyam kezdődött, azzal is foglalkozom.

Melyik filmes munkáját élvezte a leginkább?

Mindegyiknek megvan a maga szépsége és nehézsége. Talán Az ideje az öregségnek Törőcsik Marival készült tévéfilmet szerettem a legjobban.

Szokott különbséget érezni a magyar, illetve külföldi produkciók stábjával való együttműködésben?

Nem igazán, általában hasonló habitusú emberek töltenek be hasonló szakmákat. Egy stáb hangulata, a forgatási milió is ugyanolyan – ez egy univerzális foglalkozás.

Őn az operatőri főiskola egyik alapítója. A 2006-os indulás óta milyen változásokon ment keresztül a HSC?

Az előző évben az egész OKJ szisztéma át lett alakítva. Mi kifejezetten szakmákat tanítunk, nem az a cél, hogy művész legyen a tanuló, hanem hogy az alkotókat ki tudják szolgálni. A nemzetközi produkciókat is, akik Magyarországra jönnek filmet forgatni. Ez szakemberképzés, és természetesen a jó szakember könnyen válhat a szakmája művészévé.

Milyen arányban gyakorlati, illetve elméleti az oktatás?

Nálunk a gyakorlat nagyobb hangsúlyt kap. Megismerkednek azokkal az eszközökkel, amiket napi szinten használnak a szakmában.

Mesélne egy kicsit nekünk a Filmakadémia megalakulásának okairól?

A magyar filmiparban voltak törések. 2011-ben a megváltozott körülmények miatt a szakmai szervezetek elvesztették korábbi szerepüket. Ezt az MMKK megszűnése követte. Júliusban alapították meg az Akadémiát, a munka pedig most kezdődik.

Úgy látom, nagyon pozitívan látja a magyar film jövőjét.

Miért, nem így kéne látnom? Miért kéne másképp látnom?

Említette a töréseket a filmiparban az elmúlt években...

Igen, voltak benne törések, átalakult egy rendszer. Ez nem volt egyszerű, sem fájdalommentes. Sajnos az életben ez nem egyszer, hanem többször előfordul, hiszen ma már csak a tündérmesékben létezik az a koncepció, hogy valaki huszonévesen megszerzett állásából menjen nyugdíjba.

Mennyire befogadóak a régi motorosok, már ami a fiatalokat illeti?

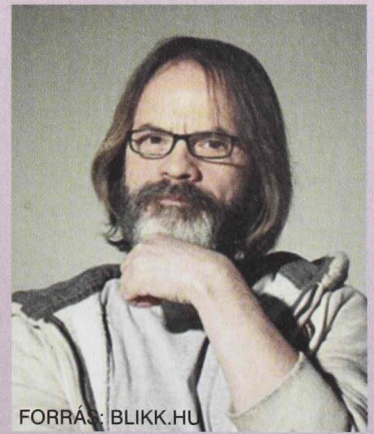
Ez klisé, minden filmtámogató keresi a fiatal tehetségeket. Csak az a probléma a filmiparban, hogy lehets bármennyire fiatal, három év múlva jön az újabb, majd újabb generáció. Rövid ideig lehet kizárólag abból megélni, hogy valaki fiatal. Onnantól kezdve,

hogy már nem a szabad önmegvalósítás a cél, hanem a profit – persze tény, hogy hazánkban alapvetően állami támogatásból készülnek a filmek.

Milyennek látja a jövő magyar filmjeit és a magyar nézőt?

A magyar filmiparnak két mércéje van: vagy néző van vagy nemzetközi díj. Utóbbi esetén nem számít a magyar közönségszám, mert az a fajta médiamegjelenés, amit egy cannes-i vagy berlini nagydíj hoz a magyar filmművészet számára, már igazolja az alkotót.

Komoly a verseny a nézőkért, hiszen egy magyar produkciónak egy hollywoodi filmmel kell megbirkóznia, mögötte azzal a reklámerővel, ami az egész világon terjeszti.

FORRÁS: BLIKK.HU

Corvinusos sportoló

„A kettősség miatt érzem magam kerek egésznek”

▲ TÓTH TAMÁS

Corvinusos hallgatóként Európa-bajnokságra készül. Számára a tanulás és a profi sport nem két ellentét, sokkal inkább egymást kiegészítő elem. Ugyanolyan fontosnak tartja a labormunkát, mint a pályán nyújtott teljesítményt, mégis harmonikus az élete. Tálás Zsuzsánával beszélgettünk, aki élelmiszermérnöki végzősként a női röplabda-válogatott és a Vasas Óbuda feladója.

Hogyan lett a röplabda az életed legmeghatározóbb része?

Égészen kiskoromtól kezdve, mióta a lufi és a gumilabda után rátaláltam a röplabdára, szinte elválaszthatatlanok vagyunk. Tudni kell, hogy Székesfehérváron olyan általános iskolába jártam, ahol édesanyám volt a testnevelő tanár, egyben az edzőm is, ami megkönnyítette a választást. Már hatodikos koromban behívtak az ifi válogatottba, ami nagy szó, hiszen fiatalabb voltam a szükségesnél. Ez aztán végigkísérte a fejlődésemet, ugyanis mindig idősebbek között kellett helytállnom. A felnőtt nemzeti csapat tizenhét éves koromig várattot magára, de igazán csak ebben az évben lettem alapember, ami nagyon jó érzés, főleg most, hogy csaknem 30 év után sikerült újra kijutnunk az Eb-re. Erre vagyok most a legbüszkébb.

Hogyan jött a képbe a Buda-pesti Corvinus Egyetem?

Bár nagy hangsúllyal bír a sport, mégis elengedhetetlen számomra a tanulás is. Fontosnak tartottam, hogy

szerezsek egy diplomát, azért, hogy legyen egy biztos pontom arra az esetre, ha esetleg nem tudnám tovább folytatni a sportolást. Továbbá közel áll hozzám a biológia, ezért olyan szakot kerestem, ahol ezt tudom hasznosítani. Így került képbe a Corvinus és az Élelmiszertudományi Kar.

Mi változott meg az életedben, amikor egyetemista lettél?

Az első év nehéz volt, hiszen albertbe költöztem: új környezet, új csapat, egyetemi teendők... Mivel korábban édesanyám volt az edzőm, az is nagy váltás volt, hogy egy „idegen” trénerrel kellett dolgoznom a Vasas Óbudánál. Szerencsére most már sikerült alkalmazkodnom, megtaláltam a helyem.

Hogyan tudod összehangolni a sportot a tanulással?

Többnyire első az egyetem, ott azért nehezebben tolerálják, ha hiányzom a sport miatt, hiszen a laborok kihagyhatatlanok, az elvárások pedig mindenkire vonatkoznak. Szerencsére ezt a klubom is megérti, ezáltal a szerződéseim is „csak” félprofi jellegű, de össze tudom hangolni a kettőt. Emellett a válogatott edzőtáborok időszakos elfoglaltságot jelentenek, de azért az egyetem is segítőkész. Mindenesetre meg tudom oldani, ami azért is jó, mert a kicsik előtt is példa, hogy lehet a kettőt együtt művelni. Többnyire heti tíz edzésem van, de szeretem ezt csinálni: ez az életem.

Megfordult már a fejedben, hogy abbahagyod?

A sulit miatt sose akartam befejezni, inkább akkor fordult meg a

fejedben, amikor sok negatív élmény ért a röplabdában. Az a célom, hogy külföldre menjek, és már érettségi után ezt terveztem, de akkor nem sikerült. Miután nem kerestek csapatok, az egész elkötelezettségem megkérdőjeleződött. Aztán felhívták rá a figyelmet, hogy a feladók később érnek be, szóval nem szabad semmit sem elsietnem. Hallgattam a tanácsokra, és azt kell mondjam, mindenképpen megérett. Többek szerint a magyar mezőnynél erősebb bajnokságokban is helyt tudnék állni.

Mi motivál a pályán és mi az iskolapadban?

Fontos, hogy az édesanyám szemében mindig egy olyan ember legyek, akire büszke lehet, hiszen ő is rendszeresen sportolt. Emellett mindig irigykedve nézünk azokra, akiknek sikerült külföldön, erősebb bajnokságokban, Olaszországban, Németországban, Azerbajdzsánban karriert csinálniuk. Engem is ez motivál: hogy bebizonyítsam, én is képes vagyok erre. Ezért is jó alkalom az Eb arra, hogy megmutathassuk, mire vagyunk képesek a legjobbakkal szemben. A másik oldalról az egyetemen az motivál leginkább, hogy minél jobban teljesítsek, így megszerezem a diplomát. Igyekszem mindig kihozni magamból a maximumot, mindenhol jól teljesíteni, és pont ez az a kettősség, amiért kerek egésznek érzem magam.

A diploma után mik a céljaid?

Az egyetemen már beszélgettem erről a jelenlegi konzulensemmel, hogy van-e olyan ország, ahol lehetne csinálni egy mesterképzést a röplabda mellett. Ő Dániát javasolta, de ott nincsenek komoly hagyományai ennek a sportnak, így sajnos nincs olyan hely, ahol mindkettő menne. Éppen ezért akarok először a sportkarrieremre koncentrálni. Amint már említettem,

FORRÁS: VASASSC.HU

szeretnék külföldön is bizonyítani. Nagyon jól érzem magam az itthoni közegben, de azért ha tíz éve ugyanazok ellen játszom, mert nincs megfelelő utánpótlás, az nem jelent túl nagy kihívást. Mindemellett a topligákban magasabb a színvonal, jobban lehet fejlődni, valamint azért ott meg is lehet élni belőle. Korábban Olaszország számított a legjobbnak, de a válság miatt több helyi klub megszűnt, és kevesebb pénz jut a röplabdára is. Jelenleg Németország az a hely, ahol a gazdasági stabilitás miatt a legszínvonalasabb a bajnokság. Úgy tervezem, hogy a sportkarrier után mindenképpen folytatnám a tanulmányaimat, s ezt a vonalat továbbvívve egy dietetikusi mesterképzést elvégezni. Mindenképpen olyat szeretnék csinálni, ami kapcsolódik a röplabdához és/vagy a sporthoz. Ez lenne az ideális.

Egy unalmas szezon rövid története

▲ KRISTÓF ANIKÓ

Bár hivatalosan csak az utolsó futamon dőlt el a Formula 1-es világbajnokság sorsa, ami sok izgalomra adott volna okot, a győzelem mégis borítékolható volt Lewis Hamilton számára.

2014 egyértelműen a Mercedes éve volt. A csapat dominanciája esélyt sem adott arra, hogy izgalmas versenyeket

lássunk: már az első futamok során egyértelmű volt, hogy itt bizony Lewis Hamilton vagy Nico Rosberg lesz a bajnok. Így is lett. A szezonzáró nagydíjhoz a két pilóta tizenhét pontos különbséggel állt rajthoz, ami azt jelentette, hogy mindketten esélyesek a bajnoki címre. Rosberg az elszárt rajt és a műszaki hiba miatt már a verseny elején elesett ettől a lehetőségtől, s bár becsülettel végigvitte a versenyt, Hamilton lett 2014 legjobbjá, ezzel

megszerezve a második világbajnoki címét is.

A Mercedes-rajongók persze örülhettek idén, hiszen kedvenceik tényleg villoghattak a pályán. 2014-ben egyetlen alkalom kivételével az ő kocsijuk rajtolt az első pozícióból, illetve a futamgyőzelemért folyó küzdelem is rendszerint a fentebb említett két pilóta között dőlt el.

Unalmas volt az év? Talán egy kicsit. Személy szerint azt szeretem, amikor van miért izgulni az év végéig, és lehetőleg nem azért, hogy egy adott csapat egyik vagy másik pilótája fog-e nyerni. Persze idén is láthattunk bravúros előzéseket és emlékezetes

pillanatokat: ha másért nem, sajnos Bianchi balesete miatt senki sem fogja elfelejteni ezt az évet.

A Mercedes az első konstruktóri világbajnoki címét már az orosz nagydíjon elnyerte, természetesen kettős győzelemmel. Mi ez, ha nem fölény? A többi csapat, vereségét elismerve, valószínűleg már a szezon első futamai között belefogott a jövő évi fejlesztésekbe – az év vége felé pedig ismét hatalmas pilótacsereberének lehettünk tanúi. Mindenesetre remélem, jövőre több kiélezett versenyt láthatunk: nem csak egy csapat dominanciájával, sok izgalommal és csatával a pályán.

Egy huszárvágásnyira a világbajnoki címtől

▲ KELEMEN LUCI

Most először fordult elő visszavágó 1990 óta a sakkvilágbajnoki döntőben: Viswanathan Anand ugyan komoly vereségbe futott bele tavaly, de nagy meglepetésre legidősebbként magabiztosan nyerte meg a világbajnok-jelölti tornát. A mindössze huszonhárom éves világelső Magnus Carlsen sikeresen megvédte ugyan címét, de visszatekintve mindössze

egyetlen lépésen múltott, hogy most nem az indiai visszatérését ünnepli a sakkvilág.

A tizenkét mérkőzésből álló világbajnoki párviald november 23-án ért véget, az ifjú norvég títán 6,5-4,5 arányú győzelmével. A meccs első felében sokkal izgalmasabb partikat láthattunk, mint tavaly – külön említést érdemel a hetedik mérkőzés százhuszonkét lépéses maratoni csatája. A saktörténelemben azonban mindenképpen a hatodik játszma fogja beírni magát, amikor is mindkét

nagymester hatalmasat bakizott, közvetlenül egymás után.

Egy elszámított királylépés után Anand könnyedén leüthette volna huszárával az E5-ös mezőn álló világos gyalogot, hogy aztán a sötét bábuakat vezetve remek nyerési esélyekkel folytathassa a partit – a győzelem pedig hatalmas előnyt jelentett volna számára, hiszen ezen a szinten a mérkőzéseknek csak a töredékét nyeri meg a másodikként kezdő játékos.

Carlsen mindössze hatvanhárom másodpercet gondolkodott hatalmas melléfogása előtt, de a kihívó sem kelekedett sokáig válaszával: alig egyetlen perccel később továbbtolta a gyalogját, elszalasztva a lehetőséget arra, hogy magával ragadja a kezdeményezést az akkor még döntetlenre álló meccsen.

A parti későbbi részén egyértelműen látszott, hogy Anandot megviselte a kihagyott lehetőség – ne állassuk magunkat azzal, hogy nem veszik észre néhány pillanattal később az ilyen szintű mulasztást a játékosok – és alig tizenegy lépéssel később fel is kellett adnia a játszmát.

Az ilyen szintű hibák sokszorosán megbosszulják magukat egy olyan párvialdban, ahol a tizenegy játszmából hét döntetlennel végződött. Carlsen győzelme azonban ettől még teljesen megérdemelt – az elmúlt két évben hat győzelme és egy veresége van Ananddal szemben, tizennégy döntetlennel. Kérdés, hogy az immáron negyvenéves indiai képes lesz-e arra, hogy a tűz közelében maradjon.

Futball a gyanú árnyékában

▲ TÓTH TAMÁS

Egyre forrósodik a talaj Sepp Blatter talpa alatt, ahogy az általa vezetett Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) körül kialakult korrupciós botrány megállíthatatlannul dagad. A jól bejáratott eltussolás már nem elegendő kibúvó, sőt, a megújulást sürgetők többsége egyenesen Blatter fejét követeli.

Az úgy még 2010. december 2-án robbant ki, amikor Zürichben kihírdették a 2018-as, valamint a 2022-es labdarúgó világbajnokság szervezésének nyertes pályázóit. Az előbbi rendezési jogát Oroszország, az utóbbiét pedig Katar nyerte. A döntés nagy felháborodást váltott ki. Már a voksolást is botrány kísérte,

hiszen a FIFA végrehajtó bizottságának két tagját is felmentették a szavazás alól, miután felmerült a gyanú, hogy kenőpénzt fogadtak el. Ugyanis bebizonyosodott, hogy Katar földrajzi adottságaiból adódóan szinte lehetetlen sivatagi éghajlaton, nyáron megrendezni a világ talán legnagyobb sporteseményét. Emellett az is kiderült, hogy a beígért légkondicionált stadionokat embertelen körülmények között tartott munkásokkal építették, ezzel emberi jogokat sértve.

A döntés mindennek ellenére változatlan maradt, hiszen valljuk be, a hatalmas presztízzsel bíró futballszövetség számára sokkal kínosabb leállítani egy több milliárd dolláros projektet, és bevallani, hogy hibázott, mint végigérvényesíteni a választását. Vajon ki marad tiszta a sárdobá-

lás után? Egyáltalán lesz olyan, aki a végén nevetni fog? Egyelőre nem úgy néz ki.

Történt ugyanis, hogy a két, korrupciós gyanúba keveredett pályázat ügyében egy átfogó vizsgálatot indítottak, melynek célja az ellentmondásos esetek tisztázása, valamint a FIFA presztízsének helyreállítása volt. A csaknem másfél évet felölelő nyomozást Michael Garcia amerikai ügyvéd vezette. Ennek eredményeként egy 430 oldalas beszámolót adott át a szervezet vezetőinek, amely azóta se került nyilvánosságra. Helyette egy 42 oldalas összefoglalót közölt Hans-Joachim Eckert, a FIFA etikai bizottságának elnöke. Ebben többek között felmentik Katar és Oroszországot a vádak alól, illetve elismerően írnak Sepp Blatter szervezeti tevékenységéről is. A karkai fordulat nem sokkal ezután következett, hiszen Michael Garcia fellebbezéssel fordult a FIFA vezető testületéhez, mondván „számos, jelentős mértékben hiányos és

téves állítást” tartalmaz Eckert rövid értelmezése, amely így nagymértékben torzítja munkáját.

A vesztes pályázók, elsősorban Anglia és Ausztrália az eredeti dokumentum nyilvánosságra hozatalát követelik, de több tagország is jelezte elégedetlenségét az ügyben.

Ami viszont ennél is jobban megtépzhatja a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség idegeit, hogy az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) komolyan fontolgatja a FIFA-ból való kilépést. A korábbi tervek ellenére Blatter a következő elnökválasztáson is indulna.

Érdemes megemlíteni Anglia terveit, miszerint bojkottálná a szóban forgó világválogatásokat – ezzel komoly nyomást gyakorolva a szervezetre, ha Németország, Hollandia, Spanyolország és több jelentős futballnemzet is csatlakozik. Persze ennek is meglenne a maga előnye: 34 év után újra kijuthat a magyar labdarúgó válogatott a vb-re. Az lenne az igazi tündérmese.

Te meg tudnád védeni magad?

▲ BODÓ VIRÁG ANNA

Kevesen tudják, hogy a Budapesti Corvinus Egyetemen 2014 őszétől elindult egy női önvédelmi kurzus, melyet Papp Zoltán oktat. Zoltán a Rendőrtiszti Főiskolán végzett, gyakran találkozhatunk filmekben a munkásságával. Tizenhét éve foglalkozik az önvédelem témakörével, amivel véleménye szerint sok probléma van. A leggyakoribb, hogy az utcán, éles helyzetben a

lányok elfelejtik az adott módszereket használni, amelyet a teremben igen jól begyakoroltak.

Nagyon fontos megemlíteni, hogy nemcsak azt tanítja, hogyan védjük meg magunkat, hanem azt is, hogyan kerüljük el a veszélyes helyzeteket. Ilyen szerinte például a gólyatábor vagy a gólyabál is. A nőknek – véleménye szerint – azért nehezebb megvédeni magukat, mert nem ismerik saját mentális és fizikai határaikat, illetve nehezen ismerik fel a veszélyes helyzeteket. A kérdés az, hogy szembe

tudsz-e fordulni a saját támadóddal? Ehhez fizikai és lelki készenlét szükséges. Nem árt, ha ismerjük a három reakciót, amelyek közül valamelyik stresszhelyzet esetén életbe lép: lefagyás, menekülés vagy támadás. Az emberek nagy többsége általában csak a lefagyásig jut. Ilyenkor az lenne a legjobb, ha 1–1,5 másodperc alatt át tudnánk venni a kezdeményezést a támadótól – bár szerencsésebb, ha nem jutunk el ideig. A megelőzés a legfontosabb.

Zoltán szerint meg kell tanulni, hogyan működik az ember egy önvédelmi helyzetben, majd erre fizikailag is fel kell készülni. Persze az sem árt, ha a megfelelő elméletet is tudja hozzá az ember (stratégiai önvédelem). Az oktató a kaszkadőröket is ezzel képzti.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy az erőszak voltaképp hatalomgyakorlás a másik felett. A kibontott haj például egy azonnali támadási lehetőség, valamint, ha az ember lánya szoknyát vesz fel, tudnia kell, hogy abban könnyebb az erőszakolás eshetősége, mint egy farmerben. Ez természetesen Zoltán szerint nem azt jelenti, hogy farmerben kell járni, csak ismerni kell a veszélyhelyzeteket. Ha mindennek tudatában vagyunk, akkor valószínűleg nem is kerül sor az önvédelemre...

Az oktató szeretettel vár minden egyetemista lányt hétfőn reggel 8 órától a C épület tánctermeiben. A következő félévtől haladó kurzus is indul!

Mennyit kell még aludni, hogy jöjjön a Jézuska?

▲ KNEIFEL JANKA

A novemberben megjelenő karácsonyi díszítés a boltokban és a hideg beköszönte mind arra emlékeztetnek minket, hogy megállíthatatlanul közeledik karácsony ünnepe. Az igazi izgalom pontosan huszonnégy nappal szenteste előtt, december elsején kezdődik, amikor kinyílik az első ablakocska az adventi naptáron. Manapság a legkülönbözőbb kiadásokkal találkozhatunk a boltok polcain – a saját készítésű remekművekről és az online változatok-

ról nem is beszélve –, de csak kevesen tudjuk, hogy honnan is származik ez a kedves karácsonyi szokás.

Az adventi naptár múltja az 1900-as évekre nyúlik vissza. Már a naptár megjelenése előtt is léteztek módszerek, melyekkel visszszámoltak karácsonyig. Elterjedt volt például a protestáns családokban, hogy minden nap húztak egy vonalat az ajtajuk elé, ezzel várva a szent napot, de ide tartozik az adventi gyertyák hagyománya is. Akkoriban huszonnégy gyertya volt, és mindennap egyet kellett meggyújtani.

A mai adventi naptár elődjét egy német kisfiúnak, Gerhard Lengnek

köszönhetjük. A kis Gerhard már hetekkel karácsony előtt türelmetlenül várta a szent ünnepet, és folyton azzal nyaggatta édesanyját, hogy mennyit kell még aludnia karácsonyig. Az anya ezért egy új játékot talált ki: egy lapot huszonnégy kis négyzetre osztott, és mindegyikre egy-egy darab csokoládét tűzött, melyből gyermeke mindennap megehetett egyet. Mikor Gerhard felnőtt, anyja ötletét továbbfejlesztve üzleti vállalkozásba kezdett. Először olyan naptárakat készített, ahol színes kis képeket lehetett felfűzni egy kartonra, majd később ezeket a képeket kis ablakocskák mögé rejtette.

Az adventi naptár hagyománya mára világszerte elterjedt, és csak a képzelet szab határokat annak, hogy mit rejtse a kis ablakocskák. Egy viszont sosem változik: az öröm, melyet ezek az apró meglepetések okoznak szeretteinknek.

FORRÁS: BABBLE.COM

A HÓNAP FOTÓJA

FOTÓ: TÖRÖK ANNA

EFOTT
CSAK SZABADON

SportPont
Program
BEMUTATJA

2015.
JANUÁR
24-31.

239€
/FŐ/HÉT

KÖZGÁZ! SÍTÁBOR

CHAMROUSSE /FR/

**BUSZOS UTAZÁS+6 NAPOS SÍBÉRLET+7 ÉJ SZÁLLÁS
★★★APARTMANBAN+SZAUNA+MEDENCE+SPP PARTY**

FACEBOOK ▼ SPORTPONTPROGRAM ▼ E-MAIL ▼ SPORTPONT@HOOK.HU ▼ TEL ▼ 30/209-9286
* ÁR ▼ DECEMBER 1-IG 239 € / FŐ / HÉT + ÜDÜLŐHELY DÍJ 8 € / FŐ / HÉT + KAUCIÓ
UTÁNA ▼ 249 € + ÜDÜLŐHELY DÍJ 8 € / FŐ / HÉT + KAUCIÓ

U-000865

JELENTKEZÉS: E. 17-es iroda vagy rendezveny@bcehok.hu

www.grafixstudio.hu
Az egyedül ajándékok birodalma

Skulcandy

TSG
www.setupshop.hu

RO
PO

uniKlub KÖZGÁZ!

HUNGARIAN SKI ASSOCIATION